

Täysistunto

Torstai 3.4.2025 klo 16.00—2.02

3. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi ulkomaalaislain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi

Hallituksen esitys HE 179/2024 vp
Valiokunnan mietintö HaVM 8/2025 vp

Ensimmäinen käsittely

Puhemies Jussi Halla-aho: Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 3. asia. Käsittelyn pohjana on hallintovaliokunnan mietintö HaVM 8/2025 vp. Nyt päätetään lakiehdotusten sisällöstä. — Yleiskeskustelu. Hallintovaliokunnan puheenjohtaja, edustaja Peltokangas, olkaa hyvä.

Keskustelu

17.04 **Mauri Peltokangas ps** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! [Hälinää — Puhemies koputtaa] Käsittelyssä on hallintovaliokunnan mietintö hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi ulkomaalaislain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi. Esityksessä ehdotetaan, että ulkomaalaiselle työntekijälle taataan tietty aika, niin kutsuttu suoja-aika, uuden työpaikan etsimiseen, jos hänen työsuhteensa päättyy ennenaikaisesti tai yllättäen ja hänen oleskelulupansa on edelleen voimassa. [Hälinää — Puhemies koputtaa] Lisäksi työnantajalle ehdotetaan ilmoittamisvelvollisuutta Maahanmuuttovirastolle, jos työsuhde päättyy ennenaikaisesti. Tähän ilmoittamisvelvollisuuteen liittyy sanktion uhka. Esityksessä ehdotetaan myös työntekijän oleskeluluvan haltijan työnteko-oikeuden laajentamista koskemaan työskentelyä aidosti todetulla työvoimapula-alalla. Esitys liittyy hallitusohjelmakirjauksiin, ja lisäksi siihen vaikuttaa EU:n niin sanottu yhdistelmälapadirektiivi, joka on saatettava kansallisesti voimaan 21.5.2026 mennessä. Esityksen tavoitteena on, että ulkomainen työvoima pysyy maassa ja mahdollisen työttömyyden aikana löytää uuden työpaikan ja siten perusteen jatkaa maassa oleskelua.

Arvoisa puhemies! Kuten edellä totesin, esityksessä ehdotetaan säädettäväksi työperäisen oleskeluluvan erityisestä suoja-ajasta. Tuona aikana oleskelulupaa ei saa peruuttaa, jos työntekijä jää ennenaikaisesti tai yllättäen työttömäksi. Oleskeluluvan pitää kuitenkin olla vielä voimassa. Suoja-ajan pituus on enintään voimassa olevan oleskeluluvan jäljellä oleva pituus mutta kuitenkin enintään kolme tai kuusi kuukautta riippuen maassa oleskelun pituudesta. Lisäksi kansallisesti esityksessä ehdotetaan säädettäväksi, että erityisasiantuntijoilla, EU:n sinisen kortin haltijoilla, yrityksen yli- ja keskijohdolla ja ICT-oleskeluluvan saaneilla johtajilla ja asiantuntijoilla suoja-aika on kuusi kuukautta riippumatta maassaolon kestosta. Suoja-ajasta ei ole aiemmin säädetty laissa, ja oleskeluluvan peruuttamista koskeva prosessi on ollut mahdollista käynnistää heti, kun Maahanmuuttovirasto on saa-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 34/2025 vp

nut tiedon, etteivät luvan edellytykset enää täyty. Toisaalta säännös ei ole myöskään velvoittanut Maahanmuuttovirastoa ryhtymään toimenpiteisiin.

Valiokunnan saamassa selvityksessä osa lausunnonantajista piti suoja-aikojen pituuksia riittämättöminä. Työelämä- ja tasa-arvovaliokunta kuitenkin toteaa lausunnossaan hallintovaliokunnalle, että sääntely on linjassa muiden Pohjoismaiden sääntelyn kanssa. Yhdistelmäluopadirektiivi tarkoittaa käytännössä sitä, että kaikissa EU-maissa tullaan säätämään vähintään direktiivin minimitasojen mukaisista suoja-ajoista. Lisäksi hallintovaliokunta kiinnittää huomiota siihen, että ehdotettujen ajanjaksojen pituutta arvioitaessa määräajat alkavat kulua vasta irtisanomisen jälkeen. Valiokunta myös toteaa, että ehdotuksessa on myös huomioitu kilpailukieltosopimukset, joiden osalta suoja-aika alkaa sopimuksessa sovitun rajoitusajan jälkeen, vaikka työsuhte ei enää ole voimassa.

Arvoisa puhemies! Voimassa olevan ulkomaalaislain mukaan työntekijän oleskelulupa myönnettäessä työnteko-oikeus määritetään yhdelle tai useammalle ammattialalle, jolla työtä saa tehdä. Ehdotuksen mukaan työntekijän oleskelulupaan liittyvä työnteko-oikeus laajennetaan koskemaan aloja, jotka on todettu valtakunnallisiksi työvoimapulaaloiksi. Hallintovaliokunta pitää työelämä- ja tasa-arvovaliokunnan tavoin perusteltuna työnteko-oikeuden laajentamista työvoimapulaaloille. Muutos antaa paremmat edellytykset vastata työvoimapulaan ja vahvistaa mahdollisuuksia pitää kiinni Suomeen muuttaneista työntekijöistä.

Arvoisa puhemies! Hallintovaliokunta pitää kuitenkin puutteena sitä, että hallituksen esityksestä ei käy ilmi, mitä työvoimapulaalojen valtakunnallista listausta sovelletaan silloin, kun listaus muuttuu suoja-ajan aikana. Valiokunta pitää tärkeänä, että oleskeluluvan haltijalla, hänen työnantajallaan sekä viranomaisilla on selkeä ja ajantasainen tieto sallituista ammattialoista. Valiokunta katsoo, että kun kyse on aidosti todetuista työvoimapulaaloista, suoja-ajan aikana voidaan edellä mainitussa tilanteessa jo maassa olevan työvoiman pysymisen ja työllistymisen näkökulmasta soveltaa sekä voimassa olevaa että aiemmin henkilön työttömyysjakson alkaessa voimassa ollutta asetusta. Valiokunta ehdottaa kuitenkin mietinnössään sääntelyn täsmentämistä tältä osin.

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi työnantajalle velvollisuus ilmoittaa ulkomaalaisen työntekijän työsuhteen päättymisestä Maahanmuuttovirastolle 14 päivän määräajassa työsuhteen päättymisestä. Hallintovaliokunta pitää ehdotusta kannatettavana. Hallintovaliokunnan kuulemisissa on kiinnitetty erityistä huomiota lyhytkestosiin työsuhteisiin, kuten esimerkiksi keikkatöihin, ja niiden päättymisestä johtuvaan ilmoittamisvelvollisuuteen. Hallintovaliokunnan saaman selvityksen mukaan, jos ulkomaalaisen oleskelulupa säilyy eli varsinainen työsuhte taustalla säilyy mutta luvan voimassaoloaikana tehty lisätyö päättyy sen lyhytkestoisuuden, irtisanomisen tai muun seikan takia, ei ilmoittamisvelvollisuutta lisätöiden päättymisen osalta ole, koska sillä ei ole vaikutusta myönnettyyn oleskelulupaan eikä suoja-aikaan.

Valiokunta toteaa mietinnössään selvyiden vuoksi, että ilmoittamisvelvollisuutta ei siten sovelleta työsuhteen päättymiseen, jos kyseinen työsuhte ei ole ollut oleskeluluvan myöntämisen peruste. Lisäksi valiokunta tähdentää, että tilanteessa, jossa työntekoa koskeva oleskelulupa on myönnetty kahden tai useamman työsuhteen perusteella, kuten esimerkiksi siivouksen perusteella myönnettyissä luvissa usein on kyse, ja näistä työsuhteista yksikin päättyy, ilmoittamisvelvollisuutta sovelletaan siihen työnantajaan, jota työsuhteen päättymisen koskee. Yhden työsuhteen poistuminen ei välttämättä tarkoita, että oleskeluluvan peruste putoaa pois, mutta ilmoituksen saanut Maahanmuuttovirasto pystyy tällöin

Pöytäkirjan asiakohta PTK 34/2025 vp

paremmin arvioimaan työsuhteen kokonaistilannetta ja esimerkiksi palkan määrää ja ryhtymään tarvittaviin toimenpiteisiin, jos ilmenee, ettei esimerkiksi palkkatuloja ole riittävästi.

Arvoisa puhemies! Edellä toteamani työnantajan ilmoittamisvelvollisuus on teknisesti toteutettu Enter Finland -palvelussa, jossa työnantaja ilmoittaa Maahanmuuttovirastolle myös tiedot palvelukseensa ottamistaan muista kuin unionin kansalaisista. Valiokunnan kuulemisessa osa lausunnonantajista esitti tämän työnantajan ilmoittamisvelvollisuuden korvattavaksi Verohallinnon tulorekisteritietojen hyödyntämisellä työnantajien hallinnollisen taakan keventämiseksi. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan työnantajat ilmoittavat jo nykyisin tulorekisteriin tiedot maksetuista palkoista ja joiltakin osin myös tiedon työsuhteen päättymisestä. Myös Maahanmuuttovirasto hyödyntää jo nyt oleskelulupien jälkivalvonnassa muiden viranomaisrekisterien ohella tulorekisteriä. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan ilmoittamisvelvollisuus on mahdollista järjestää myös tulorekisterin kautta. Tämä edellyttää kuitenkin erilaisia lainsäädäntöön ja järjestelmiin liittyviä muutoksia, joiden suunnittelu ja toteuttaminen ei tällä aikataululla ole mahdollista. Valiokunta pitää kuitenkin tulorekisterin monipuolista hyödyntämistä järkevänä tavoitteena yritysten hallinnollisen taakan vähentämiseksi ja pitää tärkeänä tulorekisterin hyödyntämisen selvittämistä edellä mainittuihin tarkoituksiin. Samalla valiokunta ehdottaa selvitettäväksi, onko voimassa oleva työnantajan ilmoittamisvelvollisuus edellä todetusta palvelukseen ottamisesta myös mahdollista toteuttaa tulorekisterissä.

Arvoisa puhemies! Valiokunta toteaa mietinnössään saamansa selvityksen sisältävän toisiinsa nähden osin ristiriitaisiakin näkemyksiä niin suoja-ajan kestoon, työnteko-oikeuden laajentamiseen kuin työsuhteen päättymisestä ilmoittamiseenkin ja näiden säännösten soveltamiseen. Hallintovaliokunta pitää tärkeänä, että seurataan sääntelyn toimivuutta ulkomaisen työvoiman pysyvyyteen maassa, uuden työpaikan löytymiseen sekä työnantajien hallinnollisen taakan kasvuun ja tarvittaessa annetaan esitys sääntelyn muuttamiseksi.

Arvoisa puhemies! Hallintovaliokunta puoltaa lakiehdotuksen hyväksymistä mietinnöstä ilmenevin huomioin ja muutosehdotuksin. Mietintöön sisältyy kaksi vastalauseetta. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Peltonen, olkaa hyvä.

17.13 Eemeli Peltonen sd: Arvoisa puhemies! Eduskunnan hallintovaliokunta on saanut valmiiksi mietintönsä ulkomaalaislain muuttamisesta. Nyt käsitellyssä olevassa hallituksen esityksessä ehdotetaan, että työperusteisella oleskeluluvalla Suomessa työskentelevän olisi työn loppuessa ennaikaisesti löydettävä uusi työ jatkossa kolmessa tai kuudessa kuukaudessa. Kolme kuukautta olisi jatkossa käytännössä pääsääntö. Työnantajalle myös säädettäisiin sanktion uhalla velvollisuus ilmoittaa työperusteisella oleskeluluvalla olevan työn ennaikaisesta päättymisestä Maahanmuuttovirastolle. Lisäksi työntekijän oleskeluluvan työnteko-oikeus laajennetaan alkuperäisen toimialan lisäksi koko Suomessa todennetuille työvoimapula-aloille. Esityksen keskeisin muutos työperusteisella oleskeluluvalla työskentelevälle on uusi kolmen tai kuuden kuukauden suoja-aika uuden työn etsimiseen työttömäksi jäämisestä alkaen.

Arvoisa puhemies! Lähtökohtaisesti on perusteltua, että uudelleentyöllistymiselle asetetaan suoja-aika. Tähän meitä velvoittaa ja ohjaa myös EU:sta kansalliselle tasolle laskeutuva sääntely, EU:n yhdistelmälapadirektiivi. Suoja-ajan pituus jää kuitenkin kansalliseen

Pöytäkirjan asiakohta PTK 34/2025 vp

harkintaan ja on kansallisesti päätettävissä. Hallituksen esityksessä asetettavan suoja-ajan pituutta kommentoineet lausunnonantajat pitivät esitettyjä aikarajoja laajasti liian lyhyinä uuden työn etsimiseen. Lyhyet suoja-ajat tulevat lausuntopalautteen mukaan heikentämään Suomen houkuttelevuutta ulkomaalaisten osaajien silmissä ja pahentamaan osaajapulaa. Lisäksi esitys heikentää Suomen kilpailuasemaa suhteessa muihin valtioihin osaajien houkuttelussa.

Vaikka myös me sosiaalidemokraatit pidimme valiokunnassa suoja-ajan asettamista uudelleentyöllistymiselle sinänsä ymmärrettävänä, katsoimme, että esitetty alempi, kolmen kuukauden aikaraja on uudelleentyöllistymiselle aivan liian tiukka. Kaikille työperusteisella oleskeluluvalla Suomessa työskenteleville tulisi taata työsuhteen päättyessä samanpituisen suoja-aika, kuusi kuukautta. Tämä selkeyttäisi lainsäädäntöä monelta osin hallituksen esitykseen verrattuna sekä vähentäisi viranomaistenkin työtä ja tulkintaa.

Hallituksen esityksessä mainitaan selvitys, jossa tarkastellaan vuosina 2017—2021 eipysyväällä työntekijän oleskeluluvalla Suomessa työttömäksi jääneiden työttömyysjaksoja. Hieman yli puolella työttömäksi jääneistä työttömyys kesti yli 90 päivää. Noin 40 prosentilla työttömyys kesti yli puoli vuotta. Tilastojen valossa kolmen kuukauden suoja-aika tarkoittaisi monelle osaajalle lähtöä Suomesta, vaikka pidemmällä suoja-ajalla työpaikka olisi saattanut löytyä Suomesta. On myös tärkeää huomata, että moni ulkomaalaistaustainen kohtaa työnhaussa syrjintää, mikä voi vaikeuttaa työnhakua. Kuuden kuukauden yhtenäistä suoja-aikaa puoltaisi myös se, että esimerkiksi kesäisin työpaikkoja on kesälomien vuoksi vähemmän tarjolla. Mikäli työttömyys alkaisi alkukesästä, kolmessa kuukaudessa työn löytäminen olisi hankalampaa kuin muina aikoina. Tämäkin on todellisuutta työelämässä.

Hallituksen esitys koskee merkittävästi Suomessa jo työskenteleviä henkilöitä, jotka ovat tutustuneet suomalaiseen työelämään ja kulttuuriin. He ovat jo aloittaneet kotoutumisen Suomeen, ja heillä on paremmat mahdollisuudet työllistyä verrattuna esimerkiksi aivan juuri maahan saapuneisiin työntekijöihin.

Arvoisa puhemies! Huomionarvoista on, että kolmen kuukauden suoja-aikaa ei lausunnonantajista kannattanut yksikään työnantajien tai työntekijöiden edustajista. Sekä työnantaja- että työntekijäjärjestöt peräsivät lausunnoissaan pidempiä suoja-aikoja. Esimerkiksi Elinkeinoelämän keskusliitto toteaa lausunnossaan, että rekrytointiajat ovat Suomessa pitkäkököjä ja niiden kestoja ovat pidentäneet työelämässä yleistyneet soveltuvuusarvioinnit sekä niitä mahdollisesti seuraavat turvallisuusselvitykset. Erityisesti heikossa taloustilanteessa lyhyt määräaika aiheuttaa huomattavaa epävarmuutta uudelleentyöllistymisestä. Lisäksi hallituksen edistämä irtisanomisen helpottaminen voi vaikuttaa irtisanomisten määrään tulevaisuudessa. Lyhyt suoja-aika lisää myös riskiä työvoiman hyväksikäytöstä. Tätä erittäin tärkeää näkökulmaa ei hallituksen esityksessä ole riittäväällä tavalla arvioitu.

Arvoisa puhemies! Hallituksen esityksessä tunnistetaan tilanteet, joissa ehdotetulla sääntelyllä saattaisi olla vaikutusta lasten varhaiskasvatukseen tai koulunkäyntiin osallistumiseen. Esityksessä todetaan: ”Lasten sosiaalisiin verkostoihin ja toimintaympäristöön kohdistuvat äkilliset muutokset ja perheen kohtaama epävarmuus eivät ole lapsen edun mukainen ratkaisu.” Lapsiasiavaltuutettu toteaa lausunnossaan myös, että olisi oleellista, että soveltamiskäytännössä huomioidaan lapsen etu ja mahdollisuudet esimerkiksi suorittaa koulun lukuvuosi loppuun Suomessa vanhemman työllistymistilanteesta huolimatta. Lapsen etu tulisi arvioida jo oleskelulupa-asiassa liittyvässä päätöksenteossa. Lapsen luku-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 34/2025 vp

kauden suorittaminen loppuun onnistuisi paremmin silloin, jos suoja-ajassa olisi esimerkiksi tämä sosiaalidemokraattien vastalauseessa ehdotettu kuuden kuukauden kesto.

Arvoisa puhemies! SDP jätti yhdessä vasemmistoliiton ja vihreiden kanssa hallintovaliokunnan mietintöön yhteisen vastalauseen, ja teen tämän vastalauseen 1 mukaiset muutosehdotukset.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Honkonen, olkaa hyvä.

17.19 Petri Honkonen kesk: Arvoisa herra puhemies! ”Vahvistetaan yritysten kasvua ja kansainvälistymistä tukevaa elinkeino- ja teollisuuspolitiikkaa: Hallitus toteuttaa johdonmukaista elinkeino-, yrittäjyys- ja teollisuuspolitiikkaa, joka antaa yrityksille näköalan kilpailukykyisestä toimintaympäristöstä ja varmuutta investoida.” Tämä lainaus on Petteri Orpon hallituksen ohjelmasta, tavoite, jota vastaan tämä käsittelyssä oleva hallituksen esitys toimii täysipainoisesti ja täysimääräisesti.

Me olemme siis käsittelemässä täällä nyt hallituksen esitystä, joka merkittävällä tavalla heikentää Suomen yritysten kilpailukykyä, suomalaisten yritysten mahdollisuuksia saada kasvuvaiheessa osaavaa työvoimaa ja osaajia ja joka heikentää suomalaisten yritysten mahdollisuuksia kansainvälistyä, investoida ja kasvaa. Kaikki tämä kokoomusjohtoisen hallituksen aikana. Mielestäni tämä on aivan käsittämätöntä, ja en usko, että tämä on sitä, mitä kokoomus kansalaisille eduskuntavaalien alla lupasi.

Tässä hallituksen esityksessä tämä esitetty suoja-aika ei anna riittävän pitkää aikaa etsiä uutta työpaikkaa ulkomailta tulleille työntekijöille. Se ei myöskään huomioi Suomen työmarkkinan erityispiirteitä, kuten sitä, että meillä on hyvin pieniä toimialoja, joilla on erikoistunutta osaamistarvetta. Tämän lisäksi tällä rakennetaan aikamoinen byrokratihimmeli, jossa suomalaiset yritykset joutuvat tekemään ilmoituksia sakon, raipan ja sanktioiden uhallä näiden työsuhteiden päättymisestä, ja kaiken lisäksi tämän himmelyn rakentamiseen on valiokunnassa saamiemme tietojen mukaan käytetty jo satojatuhansia euroja, vaikka se olisi voitu Verohallinnon toimesta tulorekisterin kautta hoitaa paljon edullisemmin.

Henkilöstövuokrausyrityksiä edustava HELA ry on arvioinut, että tämä tulee johtamaan tietyillä yrityksillä, jotka siis vuokraavat työvoimaa lyhytaikaisestiin työsuhteisiin, merkittäviin ilmoitustarpeisiin ja merkittävään taakkaan näiden ilmoitusten tekemisessä. He arvioivat, että alan suurimman yrityksen pitäisi tehdä jopa 100 000—150 000 tällaista ilmoitusta vuodessa. No, mihin tämä määrä sitten todellisuudessa tulee asettumaan, sitä emme vielä tiedä, mutta sen sitten nämä yritykset ja yrittäjät tulevat näyttämään, ja se aika on tietysti pois siitä, mitä he voisivat tehdä liiketoimintansa kasvattamiseen ja yrityksensä kehittämiseen. He palvelevat nyt sitten tätä Orpon hallituksen byrokratihimmeliä yrityksensä kehittämisen sijaan. Tästä tulee myös merkittäviä kustannuksia suomalaisille yrityksille. Näin siis toimitaan hallituksessa, jonka hallitusohjelmassa on sitouduttu vähentämään yrityksille tulevaa hallinnollista taakkaa Suomen viranomaisten ja valtion ja kuntien taholta. Tämä on aivan ennenkuulumaton esitys.

Kun tarkastellaan tätä vierasperäisen työvoiman, ulkolaisen työvoiman, tilannetta meillä, niin ammattiyhdistysliikkeen on pitkään pyrkinyt suojaamaan suomalaista työvoimaa, ja tässä nyt näyttää Orpon hallitus sitten löytäneen ammattiyhdistysliikkeen kanssa yhteiset intressit. No, todellisuushan on sellainen, että ikäluokkien pienentyessä ja vanhusväestön kasvaessa meiltä loppuu työikäinen väestö tästä maasta. Nyt ollaan suhdannekuopassa,

Pöytäkirjan asiakohta PTK 34/2025 vp

mutta jos toivon mukaan lähiaikoina vielä Orpon hallitus onnistuisi löytämään sellaisia kasvukeinoja, joilla saataisiin tämä Suomen kansantalous tästä Lama-Orpon kuopasta nousuun, tullaan näkemään erittäin iso työvoimapula. Nyt kun tässä huonossa suhdanteessa moni on vaihtanut alaa, kun on jäänyt työtä vaille ja näin edespäin, niin sen työvoiman löytäminen nopeasti esimerkiksi rakennusosalalle ja muualle tulee olemaan todella vaikeaa. Silloin yritykset tulevat etsimään sitä ensi sijassa ulkomailta, ja tällä hallituksen esityksellä sitä merkittävästi vaikeutetaan. Osaajapula pahenee, Suomen asema kilpailussa vanhenevien, työvoimaltaan supistuvien länsimaiden joukossa pienen pienenä maana merkittävästi heikkenee, Suomen houkuttelevuus heikkenee, ja yrityksille on luvassa tosiaankin näitä sanktioita, jos ne eivät tätä Orpon hallituksen byrokratihimmeliä palvele.

On käsittämätöntä, että kokoomusjohtoinen hallitus tekee tällaisen byrokratihimmelin ja tällaisen karhunpalveluksen, jota valiokuntakäsittelyssä elinkeinoelämä ja suomalaiset yritykset ja yrittäjät kautta linjan vastustivat. Kaikki tämä tällaisena aikana, kun Suomen talous ei kasva ja kauppapolitiikka on täysin poukkoilevaa — niin kuin olemme tänään nähneet, näin vakavassa asiassa hallituksessa tuntuu olevan kaksi linjaa, ja vaikka tässä nyt selvästi olikin kulisissa käyty hieman palautekeskustelua, niin silti tästä jäi äskeisellä kyselytunnilla epäselvyys ilmaan — puhumattakaan veropolitiikan poukkoilevuudesta. Hallituksen veropolitiikkakin on kuin Trumpin tullipolitiikka, jossa veroja rätkitään hihaviolla suomalaisen elinkeinoelämän kiusaksi.

Arvoisa puhemies! Me keskustassa emme kannata tällaista yritysten toimintaedellytyksiä ja Suomen talouskasvua heikentävää politiikkaa.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Vastauspuheenvuoro, edustaja Lehtinen, olkaa hyvä.

17.25 Rami Lehtinen ps (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puhemies! Oli kyllä pakko ottaa tässä vastauspuheenvuoro edustaja Honkosen jälkeen, koska nyt kun tämä laki tulee, niin jatkossa edelleen yritykset voivat yhtä lailla tehdä työsopimuksia. Tämä laki koskee ainoastaan niitä tilanteita, kun se työsopimus äkkiä ja yllättäen katkeaa, ei sitä alkuperäistä rekrytointia, jota ne suuret yritykset tekevät. Se ei muutu mitenkään tässä tilanteessa.

Toinen asia on tämä byrokratihimmeli: Valiokunnan kuulemisessa kuulimme, että Enter Finland -palvelu on jo olemassa, on ollut pitkän aikaa ennen tätä lainsäädäntöä, ja sinne sisään ei ole tarvinnut tehdä tämän lain puitteissa uusia investointeja. Päinvastoin, jos mentäisiin nyt verottajan tekemään ilmoitusmalliin, sinne tulisi merkittäviä lisäpanostuksia ja lisärahanmenoa.

Enter Finland vaatii ainoastaan yhden napinpainalluksen, kun se työnantaja ilmoittaa siitä, että työsuhde on päättynyt — ei mitään muuta, yhden napinpainalluksen. Ja jo nykyisellään, kun se työsuhde alkaa, työnantajat joutuvat Enter Finlandiin tekemään laajat tiedot sen sisään. Siihen nähden tämä on erittäin pieni toimenpide.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Vastauspuheenvuoro, edustaja Honkonen, olkaa hyvä.

17.26 Petri Honkonen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämä olisi valiokunnassa saamamme selvityksen mukaan voitu hoitaa paljon tehokkaammin Verohallin-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 34/2025 vp

non olemassa olevan tulorekisterin pohjalta, ja itselleni jäi kyllä näistä syntyneistä kustannuksista toisenlainen käsitys.

No, ei ole olennaista niinkään, mitä nyt on jo tehty ja minkälaisen himmelin hallitus tähän on halunnut rakentaa, vaan kyse on siitä, miksi tällaista ylipäättänsä halutaan tehdä. Miksi ylipäättänsä halutaan tehdä työläämpää, ja miksi ylipäättänsä halutaan vaikeuttaa suomalaisten yritysten työvoiman saatavuutta? Mikä on se peruste? Tähän ei ole missään esitetty yhtään järkiperustetta, minkä takia tällaista hallitusohjelman vastaista politiikkaa halutaan tehdä, varsinkin kun, kuten tuossa äsken kuvasin, tiedämme nämä väestöpoliittiset merkittävät haasteet, jotka tulevat meidän yrityksiä ja talouskasvua tulevaisuudessa haittaamaan.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Vastauspuheenvuoro, edustaja Vigelius, olkaa hyvä.

17.27 Joakim Vigelius ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Olen ymmärtänyt, että edustaja Honkonen on ollut kuitenkin paikalla hallintovaliokunnan kokouksissa, kun tätä on käsitelty. Meillä on tuossa vieressä pohjoismaisia naapurimaita, joissa on käytössä aivan samanlaisia suoja-aikoja kuin mitä tässä hallituksen esityksessä tuodaan ilmi, siis kolmen kuukauden tai kuuden kuukauden suoja-aikoja. Olennaiset erot ovat siinä, kuka hoitaa ilmoittamispuolen siinä kohtaa, kun työsopimus yllättäen päättyy. Siinä on kyllä eroja. Mutta tämä, että on olemassa suoja-aika, kolme tai kuusi kuukautta, jonka jälkeen työperäinen maahanmuuttaja käytännössä poistetaan maasta, jos hän ei tule työllistymään, on aivan normaali pohjoismainen käytäntö, jota Suomi seuraa nyt perässä. Eli ajatus siitä, että tälle ei olisi minkäänlaisia perusteita, on minusta melko järjetön, koska se kyseenalaistaa myös muiden Pohjoismaiden valitseman linjan. Mitä tulee työperäiseen maahanmuuttoon, ei Suomen tarvitse olla löyhempi ja leväperäisempi kuin muut Pohjoismaat.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Vastauspuheenvuoro, edustaja Hanna Räsänen, olkaa hyvä.

17.28 Hanna Räsänen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hallituspuolueetkin hyväksyivät sinne meidän mietintöön seurantalausekkeen, ja se seurantalauseke on juuri sitä varten laitettu, koska tässä on epäilyksiä, että tämä lakiesitys ei välttämättä toimi.

Jos mietitään Suomen maakuvaa, niin jos tällaiset toimijat kuin Elinkeinoelämän keskusliitto, Suomen Yrittäjät, Palvelutyönantajat, Oulun seudun työllisyysalue, Helsingin työllisyyspalvelut ja Henkilöstöala HELA kaikki ovat lausuneet yhdenmukaisesti, että tämä heikentää Suomen kilpailukykyä, niin kyllä tällaisten toimijoiden huoli täytyy ottaa vakavasti. Itsekin olen yrittäjätaustainen kansanedustaja ja tunnen myös paljon yrittäjiä, keillä on ulkomaista työvoimaa, ja tiedän myös sen, että se työsuhde saattaa joutua näinä huonoina aikoina päättymään ennenaikaisesti. Eikö ole aika kohtuutonta, jos ihmiset sen jälkeen joutuvat poistumaan Suomesta vain siksi, että he ovat ulkomaalaistaustaisia työntekijöitä?

Puhemies Jussi Halla-aho: Vastauspuheenvuoro, edustaja Lehtinen, olkaa hyvä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 34/2025 vp

17.29 **Rami Lehtinen ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kerrataan nyt vielä, miksi tätä lakia tehdään: Se tehdään siksi, että niillä, jotka täällä maassa ovat ja joiden työsuhte päättyy, nykytilanne on se, että osa työnantajista ilmoittaa ja osa ei. Jatkossa halutaan, että kaikki ilmoittavat, siitä johtuen, että jos tullaan vaikka vuoden työluvalla Suomeen ja työsuhte päättyy ensimmäisen kahden viikon jälkeen, niin nykytilanne on se, että hän saattaa sen koko vuoden olla täällä ilman, että kukaan pääsee kiinni siihen, mitä hän tekee, hyväksikäytön uhrina tai minkä tahansa muun uhrina. Eli tässä on merkittäviä riskejä sille, että yhteiskunta joutuu maksamaan kaikki ne kulut koko sen vuoden ajalta, koska hänellä ei ole omaa toimeentuloa tai häntä käytetään täällä hyväksi. Tähän halutaan puuttua, ja tähän muutkin maat haluavat puuttua. Siksi tätä lakia tehdään ja muutetaan, ei siksi, että haluttaisiin kiusata tai vähentää kansallista kilpailukykyä. Se on kaikkien etu, että jos tänne maahan on tultu työluvalla, eli sen maahantulon peruste on työlupa, niin kun se päättyy, pitää olla oikeutta vaatia, että heillä on jatkossa työtä, joka oli sen maahantulon peruste.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Vastauspuheenvuoro, edustaja Peltonen, olkaa hyvä.

17.30 **Eemeli Peltonen sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Eihän tässä käsillä olevassa kysymyksessä ongelma ole se suoja-aika — sellainen minimitaso pitää meillä täällä säätää, mihin EU-säätelykin velvoittaa — vaan ongelma on sen ajan pituus. Tässä hallintovaliokunnankin käsittelyssä, aivan kuten työelämä- ja tasa-arvovaliokunnan käsittelyssä, kävi hyvin ilmi, että laajasti lausunnonantajat pitivät juuri tätä kolmen kuukauden työnhakuaikaa aivan liian lyhyenä. Esimerkiksi Tanskassa ja Norjassa, jotka on ainakin hallituksen maahanmuuttopolitiikassa usein mainittu näinä verrokkeina, tämän työnhakuvaiheen voi saada määräajassa työttömäksi ilmoittautumisen jälkeen kuudeksi kuukaudeksi. Sitten on kuusi kuukautta aikaa sitä uutta työtä etsiä, ei kolme kuukautta. Meillä oli erittäin laajat kuulemiset hallintovaliokunnassa, ja sekä työnantajien että työntekijöiden edustajat olivat sitä mieltä, että tämä kolme kuukautta on aivan liian vähän. Kun tässä Suomen ulkopuolellekin katsoo, miten tätä EU-säätelyä on toimeenpantu, niin pidempien suoja-aikojen puolesta on aivan perusteltua puhua.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Strandman, olkaa hyvä.

17.32 **Jaana Strandman ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Esityksen taustalla on hallitusohjelman kirjaus työperusteisen oleskeluluvan sitomisesta nykyistä vahvemmin työhön siten, että Suomesta on poistuttava, jos henkilön työsuhte loppuu eikä hän ole kolmen kuukauden kuluessa solminut uutta työsuhdetta. Tavoitteena on, että ulkomainen työvoima pysyy maassa ja mahdollisen työttömyyden aikana hän löytää uuden työpaikan, ja siten on peruste jatkaa maassa oleskelua. Jos työtä ei löydy määräajassa, niin pitää palata takaisin omaan kotimaahan. Pohjoismaissa on jo käytössä tällaiset suoja-ajat, ja tällä ei ole mitään tekemistä yritysten työvoiman saatavuuden kanssa. Suomi ei ole maailman työttömyysturva-alue. Kolmen kuukauden sääntö estää sen, että Suomeen jäädään varalle ilman työtä ja ilman aitoa tarvetta.

Arvoisa herra puhemies! Hyvinvointivaltio natisee rahoituksensa suhteen liitoksistaan. Maahanmuutto, niin kuin kaikki muukin, tarvitsee selkeät rajat sekä säännöt. Suomalais-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 34/2025 vp

ten hyvinvointi tulee laittaa kaiken muun edelle. [Puhemies koputtaa] Esitys on nykyhallituksen linjauksien mukainen, ja pidän esitystä kannatettavana.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Tosiaan vastauspuheenvuoroista on vielä kysymys, sen unohdin äsken sanoa, mutta tämä tuli muutenkin varmaan ymmärretyksi. — Edustaja Lyly, vastauspuheenvuoro, yksi minuutti, olkaa hyvä.

17.33 Lauri Lyly sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Näen, että tässä ydinkysymys on tämä kolme kuukautta tai kuusi kuukautta. Tämä raja on se ydinkysymys, ja EU:n yhdistelmädirektiivi on määritellyt, että vuoden 2026 toukokuun 21. päivään mennessä kunkin maan pitää tämä määritellä. Tässä on määritelty tämä raja, ja luulen, että sitten se, miten tämä ilmoittaminen tehdään, on tässä kuitenkin toissijainen kysymys, kun katsotaan, onko se kolme vai kuusi kuukautta.

Niin kuin täällä edustaja Peltonenkin jo aiemmin totesi, varsin monet tahot ovat kritisoineet tätä lyhyttä kolmen kuukauden määräaika, ja sen pitäisi olla kuusi kuukautta, jolloin se olisi yhdenmukainen yli kaksi vuotta maassa olleen osalta ja tässä mielessä olisi myöskin sovellettavissa helpommin.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Vielä vastauspuheenvuorot edustajille Vigelius ja Honkonen, ja sitten palaamme takaisin listalle. — Edustaja Vigelius, olkaa hyvä.

17.34 Joakim Vigelius ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ruotsissa on käytössä kolmen kuukauden suoja-aika. Sitten ovat Tanska ja Norja, joissa aika on kuusi kuukautta. Eli se ei ole mitenkään poikkeuksellista, että Suomi nyt ottaa käyttöön sekä osin tämän kolmen kuukauden että sitten osin tämän kuuden kuukauden riippuen siitä, minkä osaamistason tai käytännössä tulotason ulkomaisesta työvoimasta on kyse kunkin hakijan kohdalla.

Itse näihin argumentteihin elinkeinoelämän suunnalta ja työnantajien suunnalta, joita keskustalta kuultiin, haluaisin muistuttaa, että elinkeinoelämällä ja työnantajilla on aina se oma, melko kapeahko intressinsä suhteessa eduskuntaan. Eduskunta joutuu miettimään valtiontaloutta. Eduskunta joutuu miettimään sosiaaliturvamenoja. Eduskunta joutuu miettimään paljon laveampaa katsantokantaa politiikkaan ja harjoitettuun maahanmuuttopolitiikkaan kuin elinkeinoelämä, jolle eivät lankea ne kustannukset samalla tavalla kuin eduskunnalle, joka edustaa Suomen valtiota ja maksaa lopulta työperäisen maahanmuuton työtömyyden.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Honkonen, olkaa hyvä.

17.36 Petri Honkonen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Niin, nämähän eivät ole todellakaan keskustan kantoja, vaan me esitämme tässä yrittäjien ja elinkeinoelämän kantoja ja luotamme niihin kantoihin. Suomen Yrittäjät toteaa, että esitys on omiaan heikentämään Suomen kilpailukykyä.

Mitä tulee tähän kokonaistalouteen, niin ensinnäkin tämä yrittäjien taakka: Tanskassa ja Norjassa ulkolaisella työntekijällä on itsellään velvollisuus tehdä se ilmoitus, eli sitä taakkaa ei ole säilytetty yrittäjille. Ja mitä tulee tähän kokonaistalouteen, mistä edustaja Vigelius tässä hartaasti puhui, niin muistelen, että perussuomalaiset esittivät oppositiossa olles-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 34/2025 vp

saan jopa toista miljardia saatavan säästöjä maahanmuuton vähentämisellä. Toivoisin, että te joskus esittelisitte esimerkiksi nyttien tulevasta Orpon hallituksen talousarviosta, missä ja millä momentilla ovat ne miljardisäästöt, mitä piti maahanmuuton vähentämisellä saada. Missä ne ovat?

Ja mitä tulee sitten tähän eduskunnan vastuuseen, niin kyllä meidän tehtävä on myös huolehtia siitä, että Suomessa talous kasvaa eikä esimerkiksi työvoimapula, [Puhemies ko-puttaa] jota ekonomistit pitävät merkittävimpana uhkana talouskasvulle, tule heikentämään meidän mahdollisuuksia rahoittaa hyvinvointiyhteiskuntaa.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Sitten palaamme puhujalistalle. — Edustaja Lyly, olkaa hyvä.

17.37 Lauri Lyly sd: Arvoisa puhemies! Esityksessä on kyse jo maassa olevista henkilöistä, jotka ovat olleet Suomessa työluvalla jo pidempäänkin. Tässä on tärkeätä, että he ovat olleet maassa ja tutustuneet suomalaiseen työelämään ja kulttuuriin. He ovat kotoutuneet Suomeen kohtuullisesti. Heillä on myös mahdollisuus työllistyä helpommin kuin tänne työn perässä juuri tulleilla. Ja osalla näistä ihmisistä on myös perhe mukana.

Heille saattaa esimerkiksi huonon suhdannetilanteen vuoksi tulla eteen tilanne, jossa työsuhde päättyy heistä riippumattomista syistä. Siksi tämän määräajan pitäisi olla ennustettava, ja sen takia tässä tämä kuukausimäärä on oleellinen, onko se kolme kuukautta vai kuusi kuukautta. Erityisesti perheelliselle tämä on erittäin tärkeä tieto — tuoko tänne perheensä, jos tällainen määräaika on kolmen kuukauden vai kuuden kuukauden päässä.

Työllistymiseen kolmessa kuukaudessa tai kuudessa kuukaudessa vaikuttaa näiden hakuprosessien pituus, yleinen työllisyystilanne, ja voi kyllä todeta, että työnhaku- ja rekrytointiprosessit ovat vieraskielisillä työnhakijoilla pitkiä, epätyypilliset työsuhteet yleisiä ja työllisyys ylipäättään suhdanneherkempää, ja heikko suhdannetilanne johtaa helposti uuden työn saamisen viivästymiseen.

Tutkimuksen mukaan ei-pysyvän työperäisen oleskeluluvan omaavista henkilöistä noin 55 prosentilla työttömyysjakso kesti yli kolme kuukautta ja noin 40 prosentilla yli puoli vuotta. Tämä kertoo sen määräajan ongelman. Tätä voi verrata myös Suomessa esimerkiksi ansioturvalla työllistymiseen. Suomessa 55 prosentilla työttömistä työttömyys kesti yli kolme kuukautta. Eli lähtökohtaisesti suomalaistenkin työllistyminen kolmessa kuukaudessa on tosi vaikeata. Tästä syystä olisi järkevää, että tämä olisi yhtä pitkä kaikilla maassa jo olevilla ja tämän pitäisi olla pidempi kuin tämä kolme kuukautta, ja sen vuoksi tämä kuusi kuukautta olisi selkeä raja. Se olisi selkeä raja työnantajalle, oleskeluluvan myöntäjille ja niin poispäin. Tanskassa ja Norjassa tämä on kuusi kuukautta, Ruotsissa kolme.

Tätä esitettyä kolmen kuukauden suoja-aikaa monet pitivät liian lyhyenä. Täällä on mainittu näitä eri tahoja, ja esimerkiksi Keskuskauppakamari, Business Finland, yhdenvertaisuusvaltuutettu, Uudenmaan ely-keskus, KEHA-keskus, startup-yrittäjien yhteisö, Elinkeinoelämän keskusliitto, STTK, SAK, Suomen Yrittäjät, työn ja talouden tutkimuslaitos Labore, Akava, Insinööriliitto, Ammattiliitto Pro, Teollisuusliitto, Valmet Automotive, Uusikaupunki, Palvelualojen ammattiliitto ja Tekniikan akateemiset pitivät työelämä- ja tasa-arvovaliokunnan kuulemisissa tätä erittäin lyhyenä aikana. Toisin kuin hallituksen työelämäesityksissä muuten, jotka ovat olleet hyvin jakavia, tässä kanta oli työnantaja- ja palkansaajapuolella hyvin yhteinen. Siinäkin mielessä he puhuvat käytännön kokemuksista.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 34/2025 vp

Tämä on myös tärkeää, että tässä pidetään huolta siitä, että jos tämä on hyvin lyhyt, niin riski työvoiman hyväksikäytöstä kasvaa työllistymistilanteessa, jos on pakko ottaa sellaista työtä vastaan, joka ei välttämättä ole sen mukainen, jolla tulisi kunnolla toimeen. Täällä on taustalla myös tällaisia asioita. Sen vuoksi tässä ohessa olisi pitänyt olla alipalkkauksen kriminalisointia ja muita tämäntyyppisiä asioita, niin että työntekijöiden palkkoja ei voi polkea. Ammattiliitoilla voisi olla kanneoikeus, koska nämä ihmiset eivät yleensä tiedä omia oikeuksiaan. Olisi monia tämäntyyppisiä kehittämistarpeita myöskin.

Kehittämistarpeista voisi sanoa, että täällä esille tullut tulorekisteri ja sen hyödyntäminen tämän tarkastelussa varmasti jatkossa voi tulla eteen, mutta tällä hetkellä ongelma on, että kaikki tiedot eivät mene tulorekisteriin, jos se on työnantajan ilmoittamisen varassa. Tässä mielessä olisi tärkeätä, että sitä tulorekisteriä kehitetään siihen suuntaan, että se toimisi paremmin.

Näillä perusteilla kannatan edustaja Peltosen tekemää vastalauseen 1 mukaista muutosta, minkä edustaja Peltonen esitti. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Rintamäki, olkaa hyvä.

17.43 Anne Rintamäki ps: Arvoisa puhemies! Kiitos hallintovaliokunnan puheenjohtajalle asian esittelystä. Meillä on nyt ensimmäisessä käsittelyssä hallituksen esitys laiksi ulkomaalaislain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi. Esitys toteuttaa hallitusohjelmassa sovittua kirjausta työperäisen oleskeluluvan sitomisesta nykyistä vahvemmin työhön sellaisella tavalla, että työsuhteen loppuessa Suomesta on poistuttava, ellei kolmessa kuukaudessa ole solminut uutta työsuhdetta. Kuuden kuukauden pituutta sovelletaan, mikäli ulkomaalaisella on ollut oleskelulupa voimassa vähintään kahden vuoden ajan. Tämän aikarajan pitäisi motivoida ulkomaalaista etsimään mahdollisimman nopeasti uusi työpaikka, jos on aidosti haluja jäädä tekemään töitä Suomeen ja siten rakentamaan suomalaista yhteiskuntaa. Emme tarvitse tänne henkilöitä, jotka rasittavat suomalaista yhteiskuntaa käyttämällä verorahoitteisia palveluita. Oleskelunsa pitää pystyä kustantamaan itse omalla työllään.

Oppositio pitää nyt näitä kolmen ja kuuden kuukauden rajoja jotenkin ylitsepääsemättömän pitkinä. Ei ole ensimmäinen kerta, kun kritiikistä voi kuulla, kuinka Suomen houkuttelevuus nyt katoaisi ulkomaalaisten silmissä. Sellaisille ihmisille, jotka tulevat Suomeen esimerkiksi runsaan sosiaaliturvan vuoksi, maamme kuuluukin olla vähemmän houkutteleva maa, mutta niihin paljon puhuttuihin osajiin tämäkään laki ei vaikuta. Heidän kysyntänsä on maailmanlaajuisesti niin suuri, että heidät suorastaan revitään käsistä töihin.

Arvoisa puhemies! Työperäinen maahanmuutto on aidosti työperäistä vain, jos työpaikka on jo olemassa. Työvoimareserviä emme ulkomailta tarvitse, joten ilman tietoa mahdollisesta työpaikasta tänne ei tarvitse tätä väylää pitkin tulla. Oleskelulupa ei voi perustua pelkkään oletukseen siitä, että töitä kyllä ajan saatossa löytyy, tällaisena aikana kun ei ole mitenkään itsestäänselvää, että töitä löytyy. Lisäksi työvoimapulasta puhuminen on harhaanjohtavaa, kun samaan aikaan Suomessa on suuri joukko työttömiä. Työttömät ja työpaikat täytyisi saada kohtaamaan toisensa.

Arvoisa puhemies! On myös täysin oikein, että jos työnantaja haalii ulkomailta työvoimaa, hänen tulee myös ilmoittaa viranomaisille, mikäli työsuhde loppuu ennen aikojaan. Vastuu on tällöin ulkomaisen työvoiman hankkijalla itsellään. Tähän asetetaan siis 14 päivän aika, jonka kuluessa ilmoitus täytyy tehdä Maahanmuuttovirastolle. Nämä ovat aivan

Pöytäkirjan asiakohta PTK 34/2025 vp

perusasioita ja täysin järkeenkäypää politiikkaa. On käsittämätöntä ja myös turvattu muut-
ta lisäävää, kun näkee, millainen maahanmuuton villi länsi Suomesta on vuosien mittaan
kehkeytynyt. Sääntelyn puutteita näkee todella paljon etenkin maahanmuuttolaeissa. On-
neksi istuva hallitus korjaa näitä puutteita, ja jälleen kerran yksi korjauspaketti on tässä kä-
sillä. Maahanmuuttolakien korjaaminen on oppositiolle kova pala, mutta uskoisin tilan-
teen henkisesti helpottavan, kunhan päästään vaalien yli. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Rasinkangas, olkaa hyvä.

17.46 Merja Rasinkangas ps: Arvoisa puhemies! Käsittelyssä on hallituksen esitys edus-
kunnalle laiksi ulkomaalaislain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi. Työperäinen
maahanmuuttaja on työperäinen vain niin pitkään kuin hän tekee töitä. Työperusteinen
oleskelulupa sidotaan nykyistä vahvemmin työhön siten, että Suomesta on poistuttava, jos
henkilön työsuhde loppuu eikä hän ole kolmen kuukauden kuluessa solminut uutta työsuh-
detta, tai kuuden kuukauden kuluessa, jos kyse on huippuosaajasta. Tässä noudatetaan sa-
mankaltaista suoja-aikasäännöstä kuin muissakin Pohjoismaissa.

Arvoisa puhemies! Meillä on Suomessa omasta takaa ihmisiä, jotka eivät syystä tai toi-
sesta ole töissä. Suomella ei ole varaa kustantaa tänne muualta tulevia ihmisiä, jotka eivät
ole välittömän turvapaikan tarpeessa ja eivät tule omalla työllään toimeen. Meillä on Suo-
messä ulkomaalaisia työttömiä tälläkin hetkellä liki 50 000, ja syy löytyy holtittomasta
maahanmuuttopolitiikasta. Näistä työttömistä ihmisistä pitävät huolen Suomen veronmak-
sajat.

Arvoisa puhemies! Tämän vastuullisen hallituksen toimesta sisäministeri Rantasen joh-
dolla maahanmuuttopolitiikkaa viedään oikeaan suuntaan, ja tämä käsittelyssä oleva järke-
vä hallituksen esitys on yksi esimerkki tästä. Esityksellä varmistetaan, että työperäisestä
oleskeluluvasta ei tule sellaista keinoa päästä maahan, että kun pääsee, voi lopettaa työt.
Tätä esitystä on helppo kannattaa. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Autto, olkaa hyvä.

17.48 Heikki Autto kok: Arvoisa herra puhemies! Kiitos hallintovaliokunnalle, ja kiitos
valiokunnan puheenjohtaja Peltokankaalle mietinnön esittelystä. — Ajattelen niin, että
maahanmuuttopolitiikka on aina laaja kokonaisuus ja tämä kyseinen hallituksen esitys ja
nyt sen pohjalta laadittu mietintö ovat yksi palanen, jolla pääministeri Orpon hallitus ra-
kentaa Suomelle senkaltaista kestävästä maahanmuuttopolitiikkaa, joka mahdollistaa sen,
että kun Suomi samoin kuin muutkin Pohjoismaat ovat lähes mittarilla kuin mittarilla mi-
tattuna itse asiassa maailman viisi parasta maata, niin pystymme tulevaisuudessakin tur-
vaamaan hyvinvointiyhteiskunnan kaikkine hyvinvointipalveluineen ja perusteltui-
ne tulonsiirtoineen. Kun tiedämme, kuinka väestömme ikääntyy, tarvitsemme työperäistä maa-
hanmuuttoa, jotta tässä onnistumme, mutta on aivan olennaista, että maahanmuutto on ni-
menomaan työperäistä ja sillä on vahva sosiaalinen ja laaja yhteiskunnallinen hyväksyttä-
vyys. Sen vuoksi on tärkeää, että eri Pohjoismaiden kesken yhteensovittamme myös näitä
maahanmuuttopolitiikkoja niin, että suurin piirtein samoilla säännöillä tullaan eri Pohjois-
maihiin ja täällä työskennellään ja löydetään se oma paikka näistä yhteiskunnista.

Olisi huono tilanne, mikäli Pohjoismailla, joilla on siis maailman paras yhteiskunta tu-
lonsiirtoineen ja palveluineen, olisi senkaltaisia maahanmuuton vetovoimatekijöitä, jotka

Pöytäkirjan asiakohta PTK 34/2025 vp

johtaisivat siihen, että maahanmuuttoon liittyisi ilmiöitä, jotka eivät sitten nauttisi laajaa yhteiskunnallista tukea paikallisen väestön tai tänne jo aiemmin muualta muuttaneiden keskuudessa. Sen vuoksi on perusteltua edetä tämän mietinnön mukaan. Uskon, että se vahvistaa Suomeen töihin tulevien ihmisten mahdollisuuksia sekä löytää täältä työtä, löytää työtä paremmin myös tilanteessa, jossa edellinen työ päättyy, että ylipäätään nauttia laajaa yhteiskunnallista tukea sille työlle, jota he tulevat tänne tekemään, eli rakentamaan menestystä suomalaiselle hyvinvointiyhteiskunnalle tulevaisuudessa.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Nikkanen, olkaa hyvä.

17.51 Saku Nikkanen sd: Arvoisa herra puhemies! Tänään tosiaan käsittelemme hallituksen esitystä ja hallintovaliokunnan mietintöä eduskunnalle laiksi ulkomaalaislain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi, joka herättää kyllä huolta hieman monellakin eri tasolla. Tämä lakiesitys uhkaa merkittävästi heikentää Suomen houkuttelevuutta kansainvälisten osaajien silmissä — niiden osaajien, joita maamme kipeästi tarvitsee. On syytä kysyä, haluammeko todella tehdä Suomesta vähemmän vetovoimaisen globaalissa kilpailussa.

Lähes kaikki asiantuntijat, niin kuin tässä on aiemmissakin puheenvuoroissa kuultu, ovat kritisoineet esitystä, eikä yksikään työnantajien tai työntekijöiden edustaja ole kannattanut kolmen kuukauden suoja-aikaa. Mielestämme suoja-ajan tulisi olla kaikilla kuusi kuukautta. Tämä ei ole pelkästään oikeudenmukaisempaa, vaan myös käytännöllisempää. Kuuden kuukauden suoja-aika selkeyttäisi tilannetta työntekijälle ja työnantajalle sekä vähentäisi viranomaisen työtä. Kolmen kuukauden aikaraja on yksinkertaisesti liian tiukka uudelleentyöllistymiselle, erityisesti heikossa taloustilanteessa, jossa me tälläkin hetkellä olemme.

Lyhyt suoja-aika lisää riskiä työvoiman hyväksikäytöstä. Työnantaja voi kiristää työntekijöitä vedoten lyhyeen työttömyysaikaan ennen maasta poistamista. Lisäksi ulkomaalaistaustaiset työnhakijat kohtaavat usein syrjintää, mikä voi pidentää työnhakua entisestään. Kesäisin työpaikkoja on vähemmän tarjolla, ja jos työttömyys alkaisi alkukesästä, sopivan työn löytäminen kolmen kuukauden aikana olisi erityisen haastavaa.

Lapsiasiainvaltuutettu on myös tuonut esiin tärkeän näkökulman, ja lapsen etu ja mahdollisuus suorittaa lukuvuosi loppuun Suomessa tulisi huomioida soveltamiskäytännössä. Kuuden kuukauden suoja-aika mahdollistaisi lapsen lukukauden suorittamisen loppuun ja turvaisi perheen tilannetta.

On huolestuttavaa, että työnantajien kritiikistä huolimatta kokoomus on silti kannattanut tätä esitystä. Tämä ei ainoastaan vähennä Suomen houkuttelevuutta, vaan lisää yritysten sääntelykuormaa. Onko tämä todella se suunta, johon haluamme viedä Suomen työmarkkinat?

Arvoisa puhemies! Kokoomus on jälleen asettunut perussuomalaisten maahanmuuttopolitiikan takuumieheksi — politiikan, joka on haitallinen Suomelle. [Rami Lehtinen: Järkevää Suomelle!] SDP:n kanta on selvä: kuuden kuukauden suoja-aika on oikeudenmukainen, käytännöllinen ja inhimillinen ratkaisu. Toivon, että tämä sali kuuntelee asiantuntijoita ja tekee päätöksen, joka tukee Suomen tulevaisuutta. [Miko Bergbom: Miksi SDP on elinkeinoelämän talutusnuorassa? — Välihuutoja]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Lehtinen, olkaa hyvä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 34/2025 vp

17.54 Rami Lehtinen ps: Arvoisa herra puhemies! Täytyy kyllä hämmästellä, että SDP on kerrankin työnantajan puolella ihan täsmälleen täysin puolustaessaan sitä työmassaa, joka tänne tulisi ja kolmen kuukauden jälkeen jäisi hyväksikäytettäväksi, ikään kuin reserviksi, jota voi käyttää kaikkiin niihin työtehtäviin, joita suomalaiset eivät suostu tekemään ja joiden työehtoja voi vapaasti polkea. Tämä on ilmeisesti SDP:n tahtotila. [Mauri Peltokangas: Kyllä se on selkeä!] Hämmästyttävää mutta totta.

Edustaja Honkonen poistui, mutta hän kysyi, mistä ne säästöt maahanmuutossa tulevat ja mistä se miljardi tulee. Harmillista, että Suomessa ei ole tehty tutkimusta siitä, mitkä ovat maahanmuuton kustannukset. Sieltä olisi varsin helppo osoittaa, mistä se miljardi tai useampi miljardi per vuosi tulee. Hollannissa tällainen onneksi on tehty, ja voin edustaja Honkoselle muistuttaa, että hollantilaisen tutkimuksen mukaan vuosina 1995—2019 nettokustannus Hollannille oli miinus 400 miljardia. Siis maahanmuutto maksoi tällä välillä 400 miljardia. Jos sen suhtauttaa Suomen maahanmuuttajamäärään ja meidän väestömäärään, se tarkoittaisi meillä vuodessa noin kahdeksan miljardia — ja tämä siis tutkimuksen perusteella. Niin että jos sitä miljardia hakee, niin potentiaali on huomattavasti suurempi.

Toinen asia on se, että kun puhutaan siitä kolmesta kuukaudesta, niin pitää muistaa, että se on suoja-aika. Suoja-ajan aikana ei ole toimeentulovaatimuksia eikä mitään muitakaan vaatimuksia, vaan on aidosti aikaa hakea työtä, ennen kaikkea niiltä aloilta, jotka ovat työvoimapula-aloja. Olisi vähintään kohtuullista, että jos maahan on tullut tekemään työvoimapula-alan töitä, sellaisen myöskin löytäisi kolmen kuukauden aikana, [Mauri Peltokangas: Tai ei ole työvoimapulaa!] tai sitten ei ole työvoimapula-ala tai maahantulon peruste on ollut joku muu kuin aidosti työn tekeminen. Tämä porsaanreikä halutaan osittain myöskin tällä tukkia, ja sehän on myöskin EU:n tavoitteena. Kannattaa muistaa myöskin se, että tämän kolmen kuukauden jälkeen, mikäli ei sitten löydä töitä ja maasta poistaminen alkaa, pahimmillaan hallinto-oikeus käsittelee sitä maasta poistamista puolitoista vuotta. Ja nyt jos me pidennetään suoja-aikoja ja ikään kuin turvataan se maassa yhteiskunnan varoilla oleminen, niin tähän tulee useita kuukausia lisää. Mutta rahaa on, niillä, jotka niin haluavat toimia.

Meidän pitää ymmärtää se, että tänne maahan jos tullaan työluvalla, niin tullaan tekemään töitä. Ja pitää muistaa myöskin se, että tässä erityisesti suojataan niitä erityisammattiosaaajia, joita Suomi haluaa, jotka aidosti lisäävät tämän yhteiskunnan ja talouden kantokykyä ja jotka aidosti tulevat omalla työllään toimeen, ja heillä suoja-aika on kuusi kuukautta. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Bergbom, olkaa hyvä.

17.57 Miko Bergbom ps: Arvoisa herra puhemies! Suomen hallitus perussuomalaisten johdolla on kiristänyt ja muuttanut suomalaista maahanmuuttopolitiikkaa merkittäväällä tavalla. Tällaista muutosta ei tässä maassa ole nähty, ja nyt sitä todellakin toimeenpannaan kaikilla maahanmuuton eri aloilla. Niin humanitäärisen maahanmuuton puolella, ja esimerkiksi kansalaisuuteen tulee kiristyksiä kolmessa eri vaiheessa — nyt on tulossa toinen vaihe eduskunnan käsittelyyn, ja ensimmäinen vaihe on jo takana —, samaten säilöönottoa vahvistetaan, jotta saadaan laittomasti maassa oleskelevat pois tästä maasta, on kiristetty katujengeihin kohdistuvia rangaistuksia, on vähennetty pakolaiskiintiö puolella säästötoimenä, sillä totta kai meidän pitää säästää myös maahanmuuton puolelta, pysyviin oleskelulupiin tulee muutoksia, ja näin pois päin. On tehty lukuisia erilaisia toimia.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 34/2025 vp

Mutta sitten on tämä työperäisen maahanmuuton kokonaisuus. Siinähan me ollaan päästy jo hyvälle vauhdille ja eteenpäin korjaamaan pahimpia virheitä, mitä tässä maassa on ollut, esimerkiksi se, että nyt asetettiin tiukempi tuloraja sille, kuinka paljon maahanmuuttajan pitää tässä maassa tienata, eli minimitaso on 1 600 euroa tai työehtosopimuksen minimi. Miksi? Siksi, että kun Suomeen tullaan töihin, niin ensisijaisesti maahanmuuttajan pitää tulla toimeen sillä palkalla, millä hän täällä maassa työskentelee, eikä niin, kuten tähän asti on tapahtunut, että tänne raahataan elinkeinoelämän toimesta kolmansista maista ihmisiä töihin alipalkattuna liian pienillä tunneilla, minkä seurauksena veronmaksaja on joutunut kompensoimaan tämän puuttuvan palkanosan erilaisina tulonsiirtoina. Tämä on kestävämpiä maahanmuuttopolitiikkaa, ja tällaiseen Suomella ei yksinkertaisesti ole varaa, ja nyt tätä on muutettu.

Tässä esityksessä, jota tänään käsittelemme ja josta kohta päästään äänestämäänkin, on kyse siitä, että kun työperäinen maahanmuuttaja tulee Suomeen työluvalla, niin hän saa tehdä täällä töitä jatkossakin, kuten kuuluukin, mutta jos joutuu työttömäksi, niin perusduunarilla on kolme kuukautta aikaa löytää uusi työ, eli kolme kuukautta jatkossa, ja sitten asiantuntijatehtävissä on kuusi kuukautta aikaa, johtuen siitä, että heidän rekrytointiprosessinsa ovat hieman pidempiä. Eli toisin sanoen kolme kuukautta on aikaa etsiä töitä, ja jos ei kerta kaikkiaan löydy, niin sitten lähdetään pois maasta. Ei ole mikään universaali ihmisoikeus elää suomalaisten veronmaksajien maksamana täällä sosiaaliturvan varassa. Jos ei ole töitä, niin sitten lähdetään takaisin sinne, mistä on tultu.

Tämä on reilu uudistus, ja ihmettelen, että tässä istuntosalissa, Suomen eduskunnassa, sosiaalidemokraateilla pääargumenttina tätä esitystä vastaan on se, että Elinkeinoelämän keskusliitto vastustaa tätä uudistusta. Siis hetkonen, me ollaan kuultu täällä kaksi vuotta, kuinka hallitus on täysin elinkeinoelämän talutusnuorassa eikä hallitus kuuntele mitään muuta kuin elinkeinoelämää, ja nyt te tulette tänne toteamaan, että elinkeinoelämä vastustaa tätä esitystä. Totta kai elinkeinoelämä vastustaa tätä esitystä. Eihän elinkeinoelämä haluaisi minkäänlaisia rajoituksia työperäiselle maahanmuutolle, koska heidän näkökulmastaan on totta kai tervetullutta sellainen maahanmuutto, joka nojaa esimerkiksi suomalaisen veronmaksajan tukemaan sosiaaliturvaan, jolla voidaan kompensoida sitä palkkaa, jotta voidaan pitää palkkakustannukset alhaalla. Tietenkin se on elinkeinoelämän etu, ja tietenkin on elinkeinoelämän etu, että meillä on mahdollisimman laaja reservi työttömiä odottamassa, josta voidaan rekrytoida, mikä jälleen kerran vähentää sitä palkannousun kustannusta ja todennäköisyyttä, koska siellä on odottamassa kasapäin työttömiä, jotka sitten lähtevät kilpailemaan näistä työpaikoista. Totta kai tuollainen politiikka on elinkeinoelämän etu, mutta se ei ole Suomen etu, eikä se ole suomalaisen veronmaksajan etu. Toivon, että sosiaalidemokraatit muuttavat linjaansa ja ymmärtävät puolustaa suomalaista työntekijää, suomalaista duunaria ja suomalaista veronmaksajaa, joka tämän lystin on tässä maassa kustantanut nyt ja tulee jatkossakin kustantamaan. Ei ole vastuullista kuunnella tässä elinkeinoelämän torvia, jotka kyllä varmasti pyrkivät ajamaan oman toimialansa ja yrittäjäkentän etua.

Totta kai Suomessa on myös vastuullisia yrittäjiä, jotka ymmärtävät sen, että tällaisilla kysymyksillä on laajempiakin vaikutuksia kuin yksittäisen yrityksen tuloksentelekyky. Sillä on vaikutuksia siihen, miten meidän yhteiskunnan julkinen talous tulee kestäväksi ja mitä vaikutuksia sillä on esimerkiksi meidän kaupungeissa turvallisuuden kautta. Ei ole Suomella varaa siihen, että tänne raahataan kymmeniätuhansia työttömiä ihmisiä vuodesta

Pöytäkirjan asiakohta PTK 34/2025 vp

toiseen ja sitten alkaa tulla niitä negatiivisia lieveilmiöitä, joita me ollaan jo nähty Suomessa ja joita me nähdään yhä laajemmissa määrin niin Ruotsissa kuin ympäri Eurooppaa.

Nyt muutoksen tuulet puhaltavat niin Suomessa kuin laajemminkin Euroopassa. Maahanmuuttopolitiikkaa kiristetään jokaisessa paikassa, ja tässä meidän pitää olla mukana. Me ei voida jäädä mihinkään pussinperälle ihmettelemään ja toittotelemaan näitä elinkeinoelämän ja yhdenvertaisuusvaltuutetun viisauksia, joissa suomalaisen veronmaksajan tehtävänä on toimia jonain koko maailman sosiaalitoimistona. Ei, tällaiseen ei ole varaa enää, ja nyt muuttuu suunta. Tämä on järkevää politiikkaa, ja toivon, että sosiaalidemokraatit vielä kerran harkitsevat, haluatteko te todella kuunnella tässä asiassa Eteläranta kymppiä. — Kiitos. [Mauri Peltokangas: Erinomainen puheenvuoro!]

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Pyysikö edustaja Polvinen vastauspuheenvuoroa hetki sitten, vai seisoitteko muuten vain?

18.02 Mikko Polvinen ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kun näin puheenvuoron annatte, niin vastaan edustaja Bergbomille, että hänen puheenvuorossaan tuli tärkeät kaksi asiaa esille. Toinen on se, että kyllä äärikapitalisti haluaa tänne työvoimaa siksi, että on varaa mistä valita ja työvoiman hinta menee alas, ja samalla vasemmisto, vasen laita, haluaa porukkaa Suomeen, niin että saadaan niin sanottua humanitääristä maahanmuuttoa tänne maahan työperäisin perustein. Tämän asian kirkastaminen on erittäin tärkeätä, niin että suomalaiset ymmärtävät, että tässä on kaksi intressiryhmää, jotka ovat löytäneet toisensa, ja maksaja on suomalainen veronmaksaja.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Sitten varsinainen puheenvuoro, edustaja Vigelius.

18.02 Joakim Vigelius ps: Arvoisa puhemies! Keskustan Honkonen kyseli tuossa maahanmuuton säästöjen perään, ivalliseen sävyyn. Se on mielenkiintoista. Keskusta ei ole koskaan tehnyt tässä salissa juuri mitään sen eteen, että maahanmuutosta voitaisiin säästää. Puheenjohtajan suulla kyllä puhutaan — jos en siteeraa väärin — että emme halua tänne sossupummeja, mutta kun olisi tilaisuus olla torjumassa tällaista kehitystä, niin keskustasta on kyllä asettunut aina välillä kuitenkin vasemmisto-opposition, punavihreiden, joukkoon vastustamaan niitä järkeviäkin kiristyksiä, joita tältä hallitukselta on tullut ihan liukuhinnan lailla.

Esimerkiksi nyt kun Honkonen kysyi niitten säästöjen perään, niin kyllä se on säästö, jos meille tulevaisuudessa, esimerkiksi juuri nyt pöydällä olevan lakimuutoksen myötä, jää vähemmän ulkomaalaisia työttömiä tänne Suomeen meidän elätettäväksemme. Nythän nimenomaan ollaan tiukentamassa työperäisen maahanmuuton osalta sitä, millaisia kustannuksia meidän julkiselle sektorille voisi tästä langeta, siis Suomelle ja erityisesti suomalaiselle veronmaksajalle.

Sen olen kyllä huomannut, että keskustasta ei juuri näistä maahanmuuton rajoituksista täällä eduskunnassa ole välittänyt, mutta olettaisin, että edustaja Honkonen kuitenkin hallintovaliokunnan jäsenenä, siis ulkomaalaisasioista vastaavan valiokunnan jäsenenä, olisi tietoinen siitä, miten paljon täällä on ollut esityksiä, joilla on tiukennettu maahanmuuttopolitiikkaa ja joilla tulee olemaan nimenomaan erityisesti ennalta ehkäisevästi säästövaikutuksia julkiselle taloudelle: kansalaisuuden ehtoja on kiristetty, pakolaiskiintiö on puolitettu, oleskelulupia on lyhennetty, vastaanottorahaa on leikattu, kotouttamisesta on säästetty,

Pöytäkirjan asiakohta PTK 34/2025 vp

turvapaikanhakijoiden kaistanvaihto on estetty, säilöönottoa on tiukennettu, rajamenettely on käyttöön otettu, työperäisen maahanmuuton tuloarvoja on korotettu, itäraja on suljettu, ja sieltä Venäjän puskemien turvapaikanhakijoiden tänne tulon estävä lainsäädäntö on saatu täällä poikkeuslakina vietyä läpi, historiallisena lakimuutoksena. Myös perheenyyhdistämisissä ollaan vielä kiristämässä, turvapaikanhaun hyväksikäyttöä maastapoiston viivyttämisessä ollaan tiukentamassa, ja kansalaisuuden ehtojen osalta on tulossa toinen erä tiukennuksia ja vielä myöhemmin kolmas erä tiukennuksia, joilla puututaan erityisesti siihen, että jos Suomen kansalaisuuden haluaa, niin tulee olla nuhteettomuus kunnossa ja tulee olla se omillaan toimeen tulo kunnossa Suomessa.

Eivätkö nämä ole juuri niitä säästöesityksiä, joita keskusta täällä penäsi ivallisesti perussuomalaisilta mutta joita keskusta ei ollut millään tavalla edistämässä esimerkiksi viime hallituksessa, vaan tekemässä täysin päinvastaista politiikkaa osana punavihreää hallitusta? Täysin päinvastaista politiikkaa: pakolaiskiintiöitä nostettiin, monia erilaisia etuuksia nostettiin, nimenomaan ulkomaalaisten suuntaan ja turvapaikanhakijoiden suuntaan, al-Holilta lähdettiin hakemaan niitä Isis-naisia takaisin Suomeen — keskusta hallituksessa toiseksi suurimpana puolueena. [Mauri Peltokangas: Oho!] Ja sitten ivataan nyt oppositiosta, että mitä perussuomalaiset sitten tekevät maahanmuuton kustannuksille. No, enemmän kuin kukaan on vuosikymmeniin Suomessa tehnyt, ja huomattavasti paljon enemmän kuin mitä te saitte aikaan Marinin hallituksessa.

Nyt me nähdään jo joitakin onnistumisia ja hyviä merkkejä siitä, että esimerkiksi turvapaikanhakijoiden määrä Suomeen on laskusuunnassa ja vastaanottokeskuksia lakkautetaan tällä hetkellä, ja ylipäätään se politiikan muutos, joka tässä salissa ollaan nuijimassa läpi ja osin jo nuijittu läpi, tulee aiheuttamaan valtavia säästöjä tälle suomalaiselle yhteiskunnalle. Elinkaarikustannus täällä syrjäytyvälle, työttömälle ja tukia nostavalle ulkomalaiselle voi nousta puolesta miljoonasta eurosta miljoonaan euroon per ulkomaalainen. Se on aikamoinen kustannus yhteiskunnalle, jos harjoitetaan leväperäistä maahanmuuttopolitiikkaa, joka ei perustu työlle, omillaan toimeen tulolle ja sitten vielä meidän Suomen lakien ja normien kunnioittamiselle. Kaikessa ei ole kyse vain taloudesta, vaan myös turvallisuudesta ja siitä yhteiskunnallisesta muutoksesta, jota pahimmillaan voidaan olla edistämässä, jos ei vaadita tarpeeksi.

Kaikilla näillä muutoksilla pidetään huolta siitä, että Suomi säilyy suomalaisena yhteiskuntana, Suomi säilyy taloudellisena yhteiskuntana ja Suomi säilyy turvallisena yhteiskuntana, erityisesti meille suomalaisille. Olisi ilo nähdä joskus keskusta edistämässä tällaista agenda osana hallituskokoonpanoa, joka on siihen valmis, mutta te olette valinneet sekä viime kaudella toisin että tällä vaalikaudella toisin. Keskustalainen äänestäjä ei olisi valinnut kuten te. Te valitsitte täällä eduskunnassa olla nimenomaan punavihreän opposition leivissä. [Mauri Peltokangas: Erinomainen puheenvuoro!]

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Suhonen.

18.08 Timo Suhonen sd: Kiitos, arvoisa rouva puhemies! En nyt voi olla tarttumatta aiempaan puheenvuoroon. Edustaja Bergbom kehui jotenkin näin, että perussuomalaiset ovat suomalaisen duunarin puolella ja että SDP olisi elinkeinoelämän talutusnuorassa. [Perussuomalaisten ryhmästä: Kyllä! — Mauri Peltokangas: Tässä asiassa!]

Luen lyhyesti teille muutaman otteen niistä päätöksistä ja teoista, mitä perussuomalaiset ovat tehneet, kun ovat sen duunarin puolella olleet: Työttömyysturvan omavastuu on muu-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 34/2025 vp

tettu viidestä päivästä seitsemään, lomakorvauksien jaksotus on palautettu, työttömyysturvan suojaosa on poistettu, lapsikorotus on poistettu, lakko-oikeutta on rajattu niin, että jopa lakkosakkoja asetetaan työntekijöille, aikuiskoulutustuki on lakkautettu, vuorotteluvapaa on lakkautettu, työssäoloehto on muutettu kuudesta kuukaudesta 12 kuukauteen, korotettua ansio-osaa on leikattu työllistymistä edistävästä palveluista, paikallisen sopimisen uudistus tarkoittaa sitä, että työlainsäädännöstä halutaan poiketa sopimalla työpaikoilla heikommin, on vientivetoinen palkkamalli, elikkä työriitojen ratkomista hankaloitetaan, ja sitten siellä on leipomotyölain kumoaminen tapahtunut, elikkä leipomoalan työntekijöiltä on viety yötyökorvaus, noin kymppitonni vuodessa ansiotasoon. Henkilökohtaisen irtisanomisen madaltaminen on tulossa, takaisinottovelvollisuuden poistuminen on tulossa, ja nyt ovat käsittelyssä lomautusilmoitusajat tai yt-neuvotteluajan puolittumiset kertalintuulla, yhteistoimintalain velvoittavuuden nosto 20 hengen yrityksistä 50 hengen yrityksiin ja suojelutyön vieminen lakiin, elikkä lakkoja rajoitetaan, ja sairaussakko on tulossa ja niin pois päin.

Siis, anteeksi, kuulinkohan nyt oikein, edustajat, että olette suomalaisen duunarin asialla ja että SDP olisi elinkeinoelämän viettävissä? Nämä äsken luetellut päätökset ovat suoraan elinkeinoelämän vaaliohjelmasta ennen vaaleja. Hävetkää!

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Vigelius.

18.10 Joakim Vigelius ps: Arvoisa puhemies! Kyllä hävettäisi, jos julkista taloutta olisi hoidettu tällä kaudella yhtä huonosti kuin viime kaudella, siis mitään säästöjä tekemättä, siitä huolimatta, että Suomi ennätysmäärin velkaantui nimenomaan Marinin ja punavihreän hallituksen kaudella. Hallitukseen mentiin sillä asenteella, että rahaa on, ja se näkyi. Siitäkään huolimatta, että tuli koronaa, tuli Ukrainan sotaa ja tuli valtavia uusia menoja, säästöjä ei tehty. Päinvastoin sitä, että tuli valtavia uusia miljardiluokan menoja, alettiin käyttämään tekosyynä, että ei tarvitse tehdä priorisointia. Kuka vastuullinen taloudenpitäjä koskaan ajattelisi niin, että kun tulee uusia yllättäviä menoja, niin ei löydetä mistään muualta säästettäviä kuluja?

Priorisointi on jonkinlaisen aikuisuuden ja vastuunkannon merkki, siis kyky asettaa asioita tärkeysjärjestykseen. Se jakopolitiikka, joka sosiaalidemokraateilla on edelleen voimakkaasti olemassa ja voimassa teidän ohjelmissanne ja puheissanne, on mennyttä maailmaa. Suomessa ei ole ollut tällaisia jakovaroja, mistä te puhutte, 15 vuoteen — alijäämäisiä budjetteja toisensa perään, valtavaa kestävyysvajetta, jota pitäisi kuroa umpeen. Mutta heikolta on näyttänyt sosiaalidemokraattien keinoilla: sekä menoja että veroja oli enemmän tarjottavaksi teidän vaihtoehtobudjeteissanne kuin tällä hallituksella. Siis lisää menoja ja lisää veroja suomalaiselle, sekö on suomalaisen duunarin etu? Lisää menoja kustannettavaksi, vaikkei aiempiinkaan ole varaa, ja sitten vielä lisää veroja maksettavaksi — siinä on sosiaalidemokraattinen resepti Suomen ja suomalaisten duunarien hoitamiseen.

No, arvoisa puhemies, jos Suomeen tullaan ulkomailta töihin, mitä käy, jos tulija jääkin työttömäksi? Vaadimmeko me Suomea ulkomaalaisen uudelleentyöllistymistä, vai katsommeko me sitä ulkomaalaista työttömyyttä läpi sormien, siis siitäkin huolimatta, että se aiheuttaa rasisetta taloudelle ja etuuksille? Hallitukselle tämä asia on selvä. Jos Suomeen on tultu töihin, täällä on myös työllistytävä. Jos töitä ei löydy, ei loputtomasti voida sitä katsoa läpi sormien. Siksi nyt työperäiseen maahanmuuttoon esitetään hallituksen toimesta niin sanottua kolmen/kuuden kuukauden sääntöä. Jatkossa työnantajalla on velvollisuus

Pöytäkirjan asiakohta PTK 34/2025 vp

ilmoittaa Maahanmuuttovirastolle, jos ulkomaalaisen työntekijän työsuhte päättyy ennen-aikaisesti. Jos puolestaan ulkomaalainen työntekijä ei löydä uutta työtä kolmen tai kuuden kuukauden aikana, hänen on poistuttava Suomesta. Täsmälliset aikarajat selkeyttävät pelisääntöjä sekä ulkomaalaisten työntekijöiden asemaa työttömyyden kohdatessa.

Tämä käytäntöhän on linjassa muiden Pohjoismaiden kanssa. Ruotsissa suoja-aika on kolme kuukautta, Tanskassa ja Norjassa kuusi. Tanskassa ja Norjassa työntekijän tulee lisäksi itse tehdä ilmoitus töiden päättymisestä, mikä on edellytys sille, että hän voi saada työnhakuvuoronsa. Norjassa tämä ilmoitus pitää tehdä viikon aikana, Ruotsissa kahdessa päivässä. Kyse on siis pohjoismaisesta linjasta työperäisenkin maahanmuuton ehtojen järkevöittämisessä.

Tässä salissa on kuitenkin esitetty huoli, että Suomen maakuva kärsisi tästä lakiesityksestä, muun muassa keskustan suulla. Pitäisikö kuitenkin Suomen maakuvan positiivisuutta ja myönteisyyttä mahdollistaa tuontityöttömyydellä kolmansista maista? Sekö parantaa meidän maakuvaamme, siis se, että maailman ääristä tuodaan ihmisiä tänne ja jos he työpaikan saatuaan päätyvätkin lopulta työttömyyskortistoon, niin me suvaitsemme sitä mahdollisimman pitkälle ihan vain maakuvaamme parantamiseksi? Ehei, ei Suomi näyttäisi sillä tavalla paremmalta, ei houkuttelevammalta, ei ainakaan niille korkean tulotason osaajille, joita Suomi on kaivannut ja joita käsittääkseni tässä salissa sekä oikealla että vasemmalla Suomeen toivotaan. Ei ole sen enempää suomalaisen palkansaajan kuin sen ulkomaalaisen korkean osaamistason, veroja maksavan maahanmuuttajankaan näkökulmasta hyvä, jos Suomeen tullaan miten tahdotaan, Suomeen jäädään miten tahdotaan ja Suomessa elellään veronmaksajien piikkiin ihan miten tahdotaan. Maahanmuuttopolitiikan rakentaminen Suomen houkuttelevuuden lisäämiselle keinolla millä hyvänsä tekisi meistä vain Pohjolan hölmöläin.

Vasemmisto peräänkuuluttaa, että palaute tästä työperäisen maahanmuuton kiristyksestä on ollut osin kielteinen. En itse ole lainkaan yllätynyt, että esimerkiksi työnantajat, joista monet luonnollisesti arvioivat tätä asiaa vain omien, eduskuntaan verrattuna kapeiden, intressiensä kautta, eivät tätä lausunnoissaan kannata. Ei heidän tehtävänänsä ole samalla tavalla kuin eduskunnan mieltä asiaa koko kansakunnan näkökulmasta, koko valtion näkökulmasta. Heidän tehtävänsä ei ole mieltä, kuka maahanmuuttajan elämisen maksaa, jos ja kun työsuhte Suomessa päättyy. Sen sijaan itse poliittisena päättäjänä koen olevani enemmän kuin tilivelvollinen suomalaiselle veronmaksajalle, jonka harteille nämä muiden osioiminnin seuraukset lankeavat kannettavaksi, heille, joilla ei ole samanlaista eturyhmäkoneistoa kertomassa päättäjille, mitä mieltä heidän pitäisi kulloisestakin lakiesityksestä täällä eduskunnassa olla, mutta myös heille, joiden työstään maksamallaan veroilla tämä yhteiskunta pysyy liikkeellä, heille, joiden antamalla äänillä näitä päätöksiä teemme, ja heille, joiden etu pitäisi olla aina etusijalla. Suomessa on ulkomaalaisia työttömiä työnhakijoita tällä hetkellä 50 000. Kuinka monta meidän pitää ottaa lisää? Ei yhtäkään.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Polvinen.

18.16 Mikko Polvinen ps: Arvoisa rouva puhemies! Olen työskennellyt teollisuudessa lähes 20 vuotta ja ottanut työntekijöitä töihin ja toimihenkilöitä töihin ja tehnyt sopimuksia, ja olen kokenut, että kysynnän ja tarjonnan laki on lopulta hyvin ratkaisevassa asemassa siinä, miten työmarkkina paikallisesti elää. Jos ulkomaalainen työvoima ei palaudu kotimaihinsa silloin, kun sille ei ole käyttöä, työmarkkinat saavat ylitarjontaa, ja tarjonta taas

Pöytäkirjan asiakohta PTK 34/2025 vp

polkee suomalaisen duunarin palkkaa. Voi käydä niin, että ulkomaalainen työntekijä tulee lopulta viemään sen suomalaisen duunarin työn, ja edustaja Suhosen aikaisemmin mainitsemaa pitkää listaa tarvitaan juuri niihin tarpeisiin, kun ulkomaalainen työntekijä vie suomalaisen duunarin työn. On tärkeää huomata, että tämän hallituksen linja on työn linja ja tarkoituksena on saada suomalaiset ihmiset töihin, ei niin, että täällä Suomessa ollaan yli kolme kuukautta ulkomaalaisena työttömänä ja odotetaan sitä hetkeä, kun paikka viedä suomalainen työ tulee eteen.

Se maakuvakysymys, mitä keskustasta on esitetty, että Suomen maakuva kärsii tästä: Voisin tämän istunnon jälkeen vaikka viedä keskustalaisia tuohon Kaisaniemenpuistoon ja osoittaa sen, mitä tarkoittaa se maakuva, kun ulkomaalaistaustaisia henkilöitä jää Suomeen vailla työtä. Kaisaniemenpuiston varrella on kymmeniä ulkomaalaistaustaisia, joilla on muuta tekemistä kuin työnteko, ja se ei välttämättä ole kaunista katseltavaa.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Vigelius.

18.18 Joakim Vigelius ps: Arvoisa puhemies! Edustaja Polvinen toi hyvin merkityksellisen ja tärkeän näkökulman esille siitä, että on asioita, joissa nimenomaan taloudellinen vasemmisto ja taloudellinen oikeisto löytävät toisinaan toisensa osaoptimoimalla ja olemalla miettimättä, mikä on koko yhteiskunnan etu. Se on kritiikki, jota voi esittää samanaikaisesti sekä vasemmalle että oikealle.

Talousoikeistossa tämä näkyy siten, että helposti ollaan valmiita ajattelemaan ihan puhtaasti yritysten etua ja ajatellaan, että kaikki hyötyvät, kun yritys hyötyy, vaikka tosiasiasa saattaakin käydä niin, että yritys kyllä kahmii itselleen voitot mutta tappiot sysätään valtion, kuntien, hyvinvointialueiden ja yhteiskunnan varaan. Se on juuri sitä kaikista epäterveintä osaoptimointia, mitä voidaan tehdä, jos elinkeino- tai yrityssektorilla ajatellaan, että Suomeen voidaan ottaa keinolla millä hyvänsä mahdollisimman paljon maahanmuuttajia ja ulkomaalaistaustaisia, erityisesti kehitysmaista, jotka ovat valmiina tekemään heikommilla työehdoilla ja heikommilla palkoilla työtä ja jotka muodostavat ikään kuin työttömien reservin, jota voidaan hyväksikäyttää vaihtoehtona palkankorotuksille ja työehtojen parantamiselle. Tai vaihtoehtoisesti esimerkiksi maksetaan sitä halpaa, pientä palkkaa suhteessa suomalaiseen palkansaajaan ja täydennetään sitä käytännössä sillä sosiaaliturvalla, jonka valtio maksaa, jolloin kustannukset ovat vain osittain yrityksen harteilla ja osin valtion harteilla mutta hyödyn ottaa itselleen pääasiassa yritys. Tämä on se talousoikeistolainen puoli, missä osaoptimointi kääntyy itseään vastaan.

Toisaalta sitten taloudellisesti vasemmalla ongelma on se, että halutaan nimenomaan valtion ja yritysten kannateltaviksi mahdollisimman paljon ihmisiä, joita, no, esitetään meille hädänalaisina mutta jotka tosiasiasa varmasti pärjäisivät ihan hyvin siellä lähtömaissaan. Kaikki vain tänne sisään, meillä on rahaa, meillä on varaa, meillä on huolenpitoa ja hoivaa tarjota kaikille siitä huolimatta, että sitä ei ole tarjota riittävässä määrin edes omille tällä hetkellä. Erityisen ikävä piirre siinä on se, että mitä löyhemmäksi on tehty esimerkiksi kansalaisuuden saaminen tietyissä maissa, kuten Suomessa perinteisesti on tehtykin, kunnes sitä nyt sitten ollaan kiristämässä tämän hallituksen toimesta, niin ongelmaksi muodostuu se, että tarpeeksi kun otat ihmisiä tänne maahan ja jakelet kansalaisuuksia kevyin perustein ja äänioikeuksia esimerkiksi kuntavaaleissa ilmankin, että ihmisellä on kansalaisuutta, lopputuloksena on se, että ne puolueet, jotka ajavat tällaista haitallista maahanmuuttoa tänne Suomeen, lopulta saattavat nimenomaan tulla palkituiksi siitä, kun nämä tu-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 34/2025 vp

lijaryhmät pääsevätkin äänestämään sosiaalidemokraatteja ja punavihreitä puolueita valtaan. Siinä on sellainen oravanpyörä, joka ei todellakaan palvele millään tavalla Suomea, suoranainen noidankehä.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Lyly.

18.21 **Lauri Lyly sd:** Arvoisa rouva puhemies! Täällä on nyt todistettu väkevästi sitä, kuinka hyvin tässä menee. Meillä on 326 000 työtöntä tällä hetkellä Suomessa, ja sanotaan, että meillä on hyvä työllisyystilanne ja nyt tämä politiikka vetää. Tosiasia on, että tässä viime kuukausina ja parin viime vuoden aikana työllisyysaste on huonontunut todella paljon ja tämä politiikka, mitä nyt ollaan tehty, ei ole tuonut niitä työpaikkoja, mitä tässä on odotettu. [Mauri Peltokangas: Tarvitaanko me sieltä ulkomailta sitä työvoimaa lisää?] Se on tässä se iso kuva. Täällä on paljon suomalaisia työnhakijoita työttöminä, ja toivoisin, että puhuisitte heistäkin, miten he tulevat töihin. Te olette ajatelleet, että nyt vain lasketaan suomalaisen työntekijän työsuhteturvaa, niin kyllä ne sieltä töihin tulevat. Niin te olette tätä tässä politiikassanne vieneet, kun työmarkkinoita on tuotu esiin.

Yksi esimerkki: Kun paikallista sopimista täällä laajennettiin, niin siinä laajennettiin lähetetyille työntekijöille vapaa paikallinen sopiminen. Te ette edes kyseenalaistaneet sitä asiaa. Tänne tulee semmoisia ihmisiä tekemään sopimuksia, jotka eivät tiedä tämän maan työehdoista mitään, ja te sanotte, että te pidätte suomalaisten työntekijöitten puolta. Tosiasia on, että te olette tehneet täysin päinvastoin tätä asiaa.

Sitten jos katsotaan näitä työelämän muutoksia, kaikki on viety semmoiseen suuntaan, että työntekijöitten ehtoja on pudotettu. Työnantajan ei tarvitse noudattaa niin tarkasti enää työehtoja, vaan voidaan mennä alle ja sopia toisin, jotta työnantaja voi ottaa paremman tilanteen tässä. Ja kaikki sen nimissä, että työllistyminen olisi helpompaa. Ei ole tullut helpommaksi. Tässä näette, että 326 000 työtöntä on tällä hetkellä hakemassa töitä. Tämä politiikka ei ole toiminut yhtään. — Kiitos. [Mauri Peltokangas pyytää vastauspuheenvuoroa]

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Vastauspuheenvuoro, olkaa hyvä.

18.23 **Mauri Peltokangas ps** (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa rouva puhemies! Tässä kun kuuntelin juuri edellistä puhujaa, niin kyllä minä jollain tavalla ihmettelen sitä kollegoiden väheksymistä. Siis sanoitte kylmän viileästi, että täällä on sellaista porukkaa, jotka ei ymmärrä yhtään mitään siitä ja siitä asiasta. Kyllä olisin nyt sitä mieltä, että olen varma, että ette ihan tiedä joka ikisen ihmisen osaamista tässä salissa, joten kyllä toivoisin, että pikkasen otettaisiin toisenlaisia näkökulmia näihin tärkeisiin asioihin, mistä tässä keskustellaan.

Itse pidän tätä lainsäädäntöä erinomaisena. Kolme/kuutonen on hyvä, ja ammatti- ja erityisosaajilla se kuusi kuukautta on erittäinkin hyvä asia. Me äänestämme tästä laista tuota pikaa, ja toivon, että eduskunnassa laki menee pikaisesti läpi. — Kiitoksia.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Lyly, vastauspuheenvuoro.

18.24 **Lauri Lyly sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Jos jäi sellainen kuva, että olisin ajatellut väheksyä kenenkään edustajan osaamista... Tosiasiassa nämä laki-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 34/2025 vp

muutokset ovat olleet sellaisia, että tässä on avattu esimerkiksi lähetetyille työntekijöille semmoinen markkina, jolla ei ole alarajaa nyt näissä sopimuksissa, ja se on tässä se ongelma, koska he eivät tunne työehtojen sisältöä Suomessa. Se on tässä se ongelma.

Tässä lakiesityksessä, joka tässä on, me ollaan puhuttu tuolla työelämä- ja tasa-arvovaliokunnassa tästä 1 600 euron rajasta, joka on rinnasteinen tässä, ja se on ihan ok. Tämä työnhaku aika suomalaisillakin on liian nopea, jos kolmen kuukauden aikana pitäisi löytää työpaikka, koska suomalaisistakin vain puolet työllistyy sinä aikana. Toinen puoli työttömistä työnhakijoista ei työllisty. Tämä aika on liian lyhyt tässä. Sen pitäisi olla kuusi kuukautta, niin että silloin siinä olisi kaikilla samanlainen aika, [Puhemies koputtaa] niillä kaksi vuotta maassa olleilla ja vähän lyhyemmän aikaa maassa olleilla, jolloin sen soveltaminen olisi helpompaa ja kaikki tämäntyyppiset asiat. [Puhemies: Minuutti!] Tämä on se, joka tässä nyt yritetään sekoittaa tähän lakiesityksen yhteyteen.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Lehtinen.

18.25 Rami Lehtinen ps: Arvoisa rouva puhemies! Edustaja Lyly tässä pääsi juuri tämänkin esityksen ytimeen, kun kerroitte, että meillä Suomessa on 326 000 suomalaista työttöntä. Sen lisäksi aikaisemmin kuultiin, että meillä on 50 000 ulkomaalaista työttöntä. Tässä on nyt kyse siitä, että kun niitä työttömiä tulee lisää, niin me haluaisimme, että kolmen kuukauden jälkeen he myöskin poistuisivat, koska heidän maahantulonsa peruste on työlupa, mutta te haluatte, että ne jäävät markkinoille näiden kaikkien muiden, siis jo olevien 326 000 ja 50 000 työttömän lisäksi. Te haluatte puolustaa, että meillä olisi tässä maassa lisää työttömiä työnhakijoita, jotka yhteiskunta maksaa. Onko se näiden nyt jo työttömien työnhakijoiden etu?

Samaan aikaan sanotte, että työpaikkoja ei ole, mutta ei voida pistää maasta pois niitä, jotka tänne eivät työllisty. Aivan kestämaton yhtälö. Ja yhtä lailla se, kun puhutte siitä, että he eivät ymmärrä, mitä sopimuksia he tekevät, että nyt te haluatte jättää ne tänne suomalaisille työmarkkinoille hyväksikäytettäväksi, tekemään nollatuntisopimuksia, tekemään niitä töitä, joita muut eivät halua tehdä, mikä polkee sen tavallisen suomalaisen markkinan maan rakoon, jolloin ne 326 000 eivät varmuudella työllisty, koska halvempaa työtä ulkomailta on saatavilla. Juuri tästä tässä asiassa on kyse.

Aivan käsittämätöntä, että demarit ja keskusta ja EK löytävät yhteisen sävelen tällaisessa asiassa, kun puhutaan nimenomaan suomalaisen työntekijän edusta ja työllistymisestä.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Vigelius.

18.27 Joakim Vigelius ps: Arvoisa puhemies! Tärkeä puheenvuoro edustaja Lehtiseltä. Asia on juuri näin. — Haluaisin kysyä edustaja Lylyltä, että jos meillä on se 326 000 työttöntä Suomessa ja heistä peräti 50 000 on ulkomaalaisia työttömiä työnhakijoita, niin mikä se ajatusprosessi on, missä SDP tulee siihen lopputulokseen, että on huono asia, jos me nyt alamme poistaa maasta työttömiä ulkomaalaisia tietyn suoja-ajan jälkeen. Mikä on se ajatuskehä, jossa ajatellaan, että olisi parempi, että he jäisivät itse asiassa tänne työttömiksi sen kolmen tai kuuden kuukauden jälkeen? [Saku Nikkanen: Emme me sitä esitä! Kuunnelkaa meidän esitystä!] Eikö se nimenomaan ole tekijä, joka polkee niitä työehtoja, joka polkee niitä palkkoja ja joka luo meille työttömien reservin, jota tullaan kyllä hyväksikäyttämään elinkeinoelämän ja yritysmaailman, osan sieltä, toimesta? Eikö ole juuri näin?

Pöytäkirjan asiakohta PTK 34/2025 vp

Edustaja Lyly voi vastata, jos puheenjohtaja sallii. [Timo Suhonen: Puhemies jakaa puheenvuorot!]

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Haluaako edustaja Lyly vastata? Olkaa hyvä. — Sen jälkeen edustaja Suhonen, varsinainen puheenvuoro.

18.28 Lauri Lyly sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Meillä on tässä esityksessä kuuden kuukauden raja ihan samalla tavalla, ja se perustuu siihen, että täällä työllistyminen kolmessa kuukaudessa maahanmuuttajilla, vaikka he ovat täällä maassa jo olleita, harvalla onnistuu mutta kuudessa kuukaudessa se onnistuu. Kuuden kuukauden jälkeen heidät samalla tavalla lähetetään pois kuin lähetettäisiin kolmenkin kuukauden jälkeen, mutta se työllistymisen mahdollisuus Suomessa on parempi sellaisessa tilanteessa, kun tämä aika on vähän pitempi. Ja sitten tämä eroaa siitä muualta tänne tulevasta niin, että he ovat jo täällä maan sisällä tottuneet suomalaiseen työmarkkinaan ja tuntevat suomalaisia työmarkkinaa jonkin verran paremmin kuin sellainen, joka lähetettynä tänne tulee. Hän on ihan erilaisessa tilanteessa. Tämä on se syy, että me halutaan antaa mahdollisuus työllistyä täällä Suomessa, ja jos heillä on vielä perhe mukana, niin se tuo heille semmoisen turvan, että he voivat tulla töihin Suomeen.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Suhonen.

18.29 Timo Suhonen sd: Kiitos, arvoisa rouva puhemies! Ihan lyhyesti vielä on pakko tarttua perussuomalaisten edustajien aiempiin puheenvuoroihin siitä, miten he ovat suomalaisen duunarin asialla ja ajattelevat parasta ja demarit eivät ikään kuin olisi. Luettelin teille sen pitkän listan, mitä heikennyksiä te olette tehneet, ja täällä edustaja Polvinenkin tuossa aikaisemmin totesi sen listan jälkeen, minkä teille luin, että ne oli pakko tehdä ja ne olivat hienoja päätöksiä — jotakuinkin näinhän te totesitte, edustaja Polvinen — ja kysyinpä hän vain nyt, että mitäs te sanoittekaan ennen vaaleja. Ennen kuin te tulitte valtaan, te lupasitte muun muassa, että työntekijöiden lakko-oikeus on turvattava vähintään nykyisessä laajuudessaan — ei pitänyt paikkaansa, vaan te olette murentaneet lakko-oikeutta monella tavalla — ja eduskunnan ei tule painostaa työmarkkinajärjestöjä työntekijöille haitallisiin sopimuksiin. [Mauri Peltokangas: Laittomia lakkoja, ei muuta lakko-oikeutta! Edustaja puhuu muunneltua totuutta!] Siis aivan uskomatonta. Te olette luvanneet ihan muuta ennen vaaleja, ja täällä te olette romuttaneet suomalaisen duunarin ja työntekijän etuja ja tehneet haitallisia päätöksiä koko työmarkkinoita ajatellen, ja nyt te täällä taas jälleen kerran vakuutatte, miten olette suomalaisen duunarin asialla. Siis onhan tämä käsittämätöntä keskustelua.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Peltokangas, vastauspuheenvuoro.

18.31 Mauri Peltokangas ps (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa rouva puhemies! Tähän voisin sanoa vain, että tuosta puuttui vaalinumero. — Kerron yhden tosiasian, nyt kun te puhutte täällä ylipäätään siitä, niin kuin olen kuullut monta kertaa sosiaalidemokraattien sanovan, että Suomi kaipaa ulkomaista työvoimaa ja meillä on huutava pula näistä ihmisistä: Täällä te tänään sanotte, Lylyn suulla äsken, että eivät nämä työllisty kolmessa kuukaudessa, vaan tarvitaan ainakin kuusi kuukautta ennen kuin ne työllistyvät, jos ne jäävät

Pöytäkirjan asiakohta PTK 34/2025 vp

työttömäksi. Samaan aikaan te sanotte, että meillä on huutava pula ulkomaisista työntekijöistä. Onko huutava pula ulkomaisista työntekijöistä, jos ulkomainen työntekijä tulee Suomeen, jää työttömäksi — ja nythän on huutava pula nimenomaan ulkomaisista työntekijöistä — ja ei saa työtä kuuteen kuukauteen? Mikä on se huutava työvoimapula tässä kohtaa? Aika käsittämätöntä on nyt sosiaalidemokraattien puhe täällä. Täällä mennään EK:n talutushinnassa niin kuin pässiä narusta tällä hetkellä. Täällä on ollut puheenvuoroja sosiaalidemokraateilla siitä, kuinka ilman muuta on nyt hirvittävä huoli siitä, mitä tuolla Eteläranta kympeissä sanotaan. Näinhän täällä on puheenvuoroissa puhuttu. — Edustaja Suhonen, tekemätön paikka. [Piritta Rantanen: Mikäs se vaalinumero olikaan?]

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Vigelius.

18.32 Joakim Vigelius ps: Arvoisa puhemies! On huomattava satojentuhansien työttömien ja sen osana 50 000 ulkomaalaisen työttömän työnhakijan osalta myös se, että samaan aikaan, kun luvut näyttävät tältä, SDP esitteli meille kasvupakettiaan tuossa olikohan viime keväänä ja muistaakseni siitä teidän kuuden miljardin kasvupaketista puolet, siis noin kolme miljardia, oli laskettu sen varaan, että työperäinen maahanmuutto lisääntyy Suomeen, siis samanaikaisesti. Minua kiinnostaa kyllä se yhtälö kovasti, että työperäistä maahanmuuttoa mahdollisimman paljon Suomeen mutta sitten ei aseteta tiukkoja ehtoja sille, että kun tulee työttömyysjakso, niin sitten jos ei työllisty, palaa takaisin lähtömaahan. Eikö se ole ihan johdonmukaista politiikkaa, että pyritään vähentämään näitä työttömyysjaksoja? Ja jos ihminen sitten palautetaan takaisin maahansa, niin voihan hän pyrkiä uudelleen Suomeen, hakea työpaikkaa ja työllistyä. Mutta montako kuukautta teidän mielestänne olisi sitten kohtuullista? Jos hallituksella ei olisi nyt esitystä pöydässä, tyytyisittekö siinäkin tapauksessa siihen kuuden kuukauden ehtoon, vai haluaisitteko yhdeksän, 12, 16, 18? Kuinka kauan te olette valmiita sitä sietämään?

Erityisesti minua kiinnostaa se, että kun meillä on tiettyjä maahanmuuttajaryhmiä, jotka eivät ole esimerkiksi tulleet työperäisen maahanmuuton välityksellä Suomeen ja jotka muodostavat itse asiassa ihan merkityksellisen osan meidän työttömistä ulkomaalaisista työnhakijoista, niin onko teillä mitään, mitä te olisitte valmiita tekemään tämän asian parantamiseksi? Siis meillä on kansalaisuusryhmiä, joista puolet on työttöminä tai joista enemmän kuin puolet on työttöminä tai työllistämispalveluiden piirissä. Laaja työttömyysaste on esimerkiksi tietyistä pakolaismaista tulleilla, aika johdonmukaisesti yli 50 prosenttia. [Saku Nikkanen: Eivät ole työperäisiä maahanmuuttajia!] Voidaan kysyä, että kuinka montaa toimea, joita hallitus on tehnyt nimenomaan humanitäärisen maahanmuuton kitkemiseksi, SDP on tässä salissa kannattanut? [Mauri Peltokangas: Ei yhtään!] — Ei juuri yhtäkään. Itse asiassa viime hallituskaudella teitte aika paljon töitä sen eteen, että lyhennettiin myös sitä humanitääristä maahanmuuttoa ja saatiin sitä mahdollisimman paljon maahan, ja samoin työperäistä, mitä nyt oppositiossakin esitätte. Kuuden miljardin kasvupaketista 2,8 miljardia perustuu ajatukselle siitä, että julkinen talous vahvistuu, kun otetaan mahdollisimman paljon työperäisiä maahanmuuttajia maahan, mutta sitten ette ole valmiita vaatimaan niiltä tiukkoja ehtoja työttömyysjaksojen suhteen. On siinä demareilla duunarin linja.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Polvinen.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 34/2025 vp

18.35 Mikko Polvinen ps: Arvoisa rouva puhemies! Edustaja Suhonen taisi laittaa minun suuhuni sellaisia sanoja, mitä en ollut aiemmin sanonut. Sanoin, että osa noista mainitsemistanne asioista johtuu tai voi olla teidän ratkaisunne tai seuraus siitä politiikastanne, mitä olette tehneet, ei kaikki, mitä mainitsitte siinä listassa.

Tuossa kolmen kuukauden ja kuuden kuukauden säännössä on mielenkiintoisia vivahteita. Täytyy sanoa, että on hyvä, että kuuden kuukauden sääntö on sellaisille erityisasiantuntijoille, joilla on projektiluontoista työtä ja jotka ovat muutoin houkuteltavissa ulkomaille töihin erityistehtäviin, mutta tämä kolmen kuukauden sääntö ei ole minusta ollenkaan huolestuttava siksi, koska vuokratyövoimaa saamme Euroopasta muutamassa päivässä, jos täällä Suomessa sitä tarvitaan.

Nyt sosiaalidemokraattinen vaihtoehto on se, että he jäävät tänne pitemmäksi aikaa. Toivottavasti se kulu, mikä siitä teidän vaihtoehdostanne paistaa, on myös teidän vaihtoehtobudjetissa rasittamassa suomalaista taloutta ja ottamassa velkaa paikatakseen sen, että ulkomaalainen työvoima ei palaisi takaisin kotimaahansa.

Tänne Suomeen saamme laadukkaisiin työpaikkoihin tosiaankin työntekijöitä helposti vuokraamalla niitä ulkomailla työntekijätason tehtäviin. Tuonne Puolaan koneet lentävät Turusta muutamilla kympeillä ja tulevat sillä muutamalla kymmenellä eurolla takaisin, mutta jos työvoima jätetään tänne suomalaisen veronmaksajan kustannettavaksi, niin kustannus on aivan muuta, ja tämä sosiaalidemokraattinen ja keskustalainen vaihtoehto, mitä tässä on esitelty, on kallis suomalaiselle veronmaksajalle, ja kohtuutonta varsinkin semmoisena aikana, kun Suomessa joudutaan taistelemaan vaikka sosiaali- ja terveystaloudella viimeisistä euroista. Teillä ne menevät maahanmuuttajien taskuun.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Lyly.

18.37 Lauri Lyly sd: Arvoisa rouva puhemies! En tiedä, kuinka paljon näitä laskelmia tässä pitää tehdä, mutta muistaakseni 100 000 uuden työllisen luku oli kaksi miljardia julkiseen talouteen tasapainottava, ja tosiasia on, että sitä 100 000:ta ei ole syntynyt. On menty 70 000 toiseen suuntaan, ja gäppi on tullut noin kolmeen miljardiin tässä mielessä julkisen talouden osalta. Näistä luvuista voidaan puhua tässä suuruusluokassa. Aina pitää muistaa tämä kokonaisuus.

Me ei olla täällä puhuttu maahanmuutosta muuten kuin työperäisen maahanmuuton rajoista, ja meillä on näkemysero siitä, kuinka nopeasti ihmiset yleensä työllistyvät täällä Suomessa meidän mielestä. Suomalaisista puolet työllistyy kolmessa kuukaudessa, ja puolella se kestää pitempään. [Mauri Peltokangas: Huutava pula maahanmuuttajista!] Sama on näillä ulkomaalaisilla täällä olevilla, eli heillä on samanlaiset työllistymisprosessit kuin täällä suomalaisillakin on, ja sen takia tämä kolme kuukautta on lyhyt aika. Se kuusi kuukautta on selkeämpi aika, koska se on myöskin niillä yli kaksi vuotta täällä olleilla. Nämä rajat ovat selkeät, ja siinä on se suurin ero tässä tilanteessa.

Sitten oma lukunsa ovat turvapaikanhakijat ja ne kysymykset, jotka ovat oma lukunsa, mutta tässä puhutaan nytten työperäisestä maahanmuutosta, ja siinä mielessä heitä tämä laki käsittelee, mistä me nyt tässä puhutaan. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Vigelius.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 34/2025 vp

18.38 Joakim Vigelius ps: Arvoisa puhemies! Ei se työperäisen maahanmuuton ja humanitäärisen maahanmuuton raja kovin selkeä ole demareille ollut monessakaan suhteessa. Jos en nyt ihan väärin muista, niin taisitte vastustaa sitä, että turvapaikanhakijoilta kielletään kaistanvaihto, siis humanitääriseltä puolelta työperäiselle puolelle. Eli kyllä sekin oli yksi työkanava sosiaalidemokraateille, mahdollisuus käyttää humanitääristä väylää työperäisen maahanmuuton väylänä. Se jos joku rumentaa ja musertaa tätä meidän turvapaikka-järjestelmää ja sen toimivuutta.

Mutta jos mennään nyt näihin asioihin, mitkä koskevat talouden suhdannetta, niin totta kai se tuottaa ongelmia Suomelle, jos talouden suhdanne iskee samaan aikaan päälle, kun tehdään työllisyystoimia. Hyvän aika, ei tämä ole uusi asia, eikä se ole uusi asia varmastikin myöskään työmarkkinat hyvin tuntevalle edustaja Lylylle, että talouden suhdanne saattaa viedä työllisyyden huonolle tolalle, siis aivan riippumatta uusista poliittisista päätöksistä. Ilman että täällä olisi paukuttettu yhtäkään päätöstä läpi, tällä hetkellä työllisyyslukemat olisivat miinusmerkkiset. Se on minusta melko kiistaton väite. Vaikka täällä ei olisi yhtään hallituksen esitystä viety viimeisen kahden vuoden aikana läpi, niin meillä olisi tällä hetkellä työllisten määrä miinusmerkkinen. Miksi? Koska kansainvälinen suhdanne on juuri sellainen. Mutta melko riidattomana pidetään kuitenkin sitä, että niillä toimilla, mitä hallitus on tehnyt työmarkkinoiden suhteen, on laskennallinen työllistämisaikutus jollakin aikavälillä, ei samalla sekunnilla — se on selkeää, koska suhdanne tietysti on siinä toisena tekijänä — mutta kyllä se työllisyys lähtee siitä nousemaan ajan kanssa. Ja mitä enemmän on tehty työllistämispäätöksiä tässä ajassa, se myös näkyy myöhemmin siinä, kuinka paljon niitä työpaikkoja syntyy ja kuinka paljon yritykset ovat valmiita työllistämään ihmisiä.

Jos mennään vielä siihen, että jos me emme huomioisi esimerkiksi talouden suhdanteita ollenkaan ja niiden vaikutusta valtion taloudenpitoon ja työllistämispolitiikkaan, niin kyllä näyttäisi esimerkiksi Marinin hallituksen ja Rinteen hallituksen työllistämisen- ja talouspolitiikka melko kummalliselta. Nimittäin teidän hallitusohjelmassa viime kaudella esitettiin, että julkinen talous olisi tasapainossa vuonna 2023 — siis tasapainossa, ei edes vakautettu velkasuhteen kasvu, vaan julkinen talous olisi tasapainossa vuonna 2023. No, ei ollut, ei ollut lähelläkään, [Hanna Kosonen: No tuliko korona, kysyn!] vaan lähemmäs kymmenen miljardia alijäämäinen, ja se alijäämä kasvoi teidän kaudellanne. Miksi? Koska mitään säästöjä ei tehty, ja, keskusta, teillä on siinä iso rooli. Valtiovarainministeripuolueena, keskustaoikeistolaisena puolueena ette olleet ajamassa säästöjä, vaikka menot lisääntyivät valtavasti ja alijäämät kasvoivat valtavasti. Sekö oli vastuullista politiikkaa siinä hallituksessa? [Puhemies koputtaa] Jokaisella hallituksella on suhdanteiden myötä omat ongelmansa, mutta jotain niitten korjaamiseksi täytyy yrittää tehdä. Se on vastuullista.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Kumpula-Natri.

18.42 Miapetra Kumpula-Natri sd: Arvoisa puhemies! Olen iloinen, että ehdin tähän keskusteluun vielä mukaan. Tulen suoraan tekniikan alan keskustelusta, ja pari viikkoa sitten olimme myös Aalto Entrepreneurship Societyn, nuorten yrittäjien, tilaisuudessa, ja onhan tämä aivan kauhea laki. Tässä halutaan pois Suomesta ihmiset, jotka ovat jo täällä töissä ja ovat menettäneet työpaikan. [Mauri Peltokangas: Ymmärrätekö te edes, mistä te puhutte?] Nämä nuoret eivät ymmärrä sitä, yrittäjät eivät sitä ymmärrä, eikä sitä ymmärrä moni kansalainenkaan, jonka kanssa puhuu. Ihmisistä, jotka ovat Suomessa olleet töissä,

Pöytäkirjan asiakohta PTK 34/2025 vp

työnantajalle annetaan velvollisuus ilmoittaa, että olen hänet irtisanonut, jotta hän ei saa rangaistusta siitä, että ei ole ilmoittanut tätä, ja jotta se ihminen saadaan poistettua Suomesta. Tätä on meidän hallituksen talent attraction, niin kuin yleensä kun kilpaillaan osaavasta työvoimasta. Onneksi paineen jälkeen saatiin erityisasiantuntijoille kuuden kuukauden aika hakea uutta työtä, niille erityisasiantuntijoille, jotka ovat tekemässä meille innovaatioita.

Tiedätekö siellä perussuomalaisissa, montako patenttia suomalaiset yksin tekivät, puhtaasti suomalaisin voimin? Alle kolmasosan meidän patenteista. Yli kaksi kolmasosaa tehtiin joko ulkomaalaisten voimin yksin tai ulkolaisten ja suomalaisten yhteistyössä. Nämä ovat meidän nuorten lukuja Otaniemestä kaksi viikkoa sitten, kun he olivat huolissaan, mihin tämä maa menee. Ei ole ihme, että puhutaan vain taloussuhdanteista, kun oma politiikka ulkomaalaisvihamielisellä asenteella estää mahdollisuuden lähteä tekemään innovaatioita, patenteja ja kasvua, ja tässä se näkyy nytten siinä, että jopa maassa töissä jo olleet ihmiset halutaan nopeasti pois. Ja huom. vielä yrittäjille pakotettuna, että muistathan ilmoittaa, jotta henkilö saadaan pois.

On hyvä, että tähän on rakennettu sisälle vaihtoehtoa, jossa otettaisiin edes tuo kuusi kuukautta kaikille lähtökohdaksi. Koetetaan parantaa tätä ja saada enemmistöä täällä salissa ymmärtämään sitä, että tämä lakiesitys on huono.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Peltokangas. [Mauri Peltokankaan puhelin soi — Tuomas Kettunen: Kahvit! — Mauri Peltokangas: Pahoittelen! — Tuomas Kettunen: Mutta kahvilla selviää!]

18.44 Mauri Peltokangas ps: Arvoisa rouva puhemies! Kahvilla tästä varmaan selviää, kun puhelin tuossa rupesi piippaamaan. — Itse asiassa tähän edelliseen puheenvuoroon: Kyllä ihmettelen todellakin, että edustaja väittää, että me haluamme ihmiset pois Suomesta, kun me teemme lainsäädäntöä, jossa on kolme/kuusi kuukautta tämä säännös. Huippuosaajille kuusi kuukautta ja normaalisti kolme kuukautta, ja me haluamme ihmiset pois Suomesta. Tämä on aika käsittämätöntä puhetta edustajalta. Te väitätte, että täällä perussuomalaiset haluavat ihmisiä pois Suomesta. Tähän voisin kyllä sanoa, että kehtaatteko te oikeasti tällaista sanoa kollegalle päin naamaa tässä salissa. Jos sanotaan, että otan tässä sitaatin edustaja Suhosen puheen lopusta: ”Hävetkää.” — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Vigelius.

18.45 Joakim Vigelius ps: Arvoisa puhemies! Tässä edustaja Kumpula-Nattrin puheenvuorossa jäi yksi sana puuttumaan, kun sanottiin, että ulkomaalaiset halutaan pois. Siitä ei ole kyse tässä lakiesityksessä. On kyse siitä, että ulkomaalaiset työttömät halutaan pois, jos he eivät työllisty. [Miapetra Kumpula-Natri: Kolmessa kuukaudessa!] Tämä oli se sanamuoto, jota teidän olisi kuulunut käyttää. Tämä laki ei potki ulkomaalaisia pois, vaan tämä laki potkii ulkomaalaiset työttömät pois, jos he eivät työllisty määräajassa työttömyyden alettua. Se on minusta melko tolkullista politiikkaa ja ei pelkästään minun ja perussuomalaisten mielestä vaan myös tämän hallituksen mielestä ja myös tuossa ihan meidän vieressä kumppaniverrokkimaiden päättäjien mielestä kovin tolkullista politiikkaa, koska vastaavanlaisia suojarajoja on olemassa Ruotsissa, Norjassa, Tanskassa ja muuallakin Euroopassa. [Mauri Peltokangas: Taitavat olla Ruotsin demaritkin samaa mieltä!]

Pöytäkirjan asiakohta PTK 34/2025 vp

Eli jos me ajattelemme, että ulkomaalaisvihamielisyyden raja menee siinä, esittääkö halpamaahanmuuton kautta työntekijäksi tulleen poistamista maasta kolmen vai kuuden kuukauden kohdalla, onko vaihtoehto tämän hallituksen ja perussuomalaisten vaihtoehto vai onko se sosiaalidemokraattien vaihtoehto, jossa saa muutaman kuukauden lisää armonaikaa hakea töitä, niin melko mielenkiintoinen määritelmä teillä on kyllä ulkomaalaisvihamielisyydelle. [Mauri Peltokangas: Kyllä!] Se kolme tai kuusi kuukauttako teillä tekee sen merkityksellisen eron, kuinka kauan pitää saada olla Suomessa työttömänä, ettei sinua vain pidetä ulkomaalaisvihamielisenä, kun sellaista politiikkaa kannatat? [Mauri Peltokangas: Näköjään se on se!] Haluaisin kyllä päästä syvemmälle tähän filosofiseen pohdintaan ja määritelmälliseen pohdintaan, jota edustaja Kumpula-Natri on käynyt ennen tätä lausuntoaan.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Autto.

18.47 Heikki Autto kok: Arvoisa rouva puhemies! Tässä on käyty hyvin tällaista polveilevaakin keskustelua, mutta ainakin itse olen havainnut, että siitä vallitsee selkeästi yksimielisyys, että Suomessa tarvitaan työperäistä maahanmuuttoa.

Mielestäni tämä lainsäädäntö nimenomaan parantaa työperäisen maahanmuuton edellytyksiä Suomessa. Tällä selkiytetään tänne työn perässä tulevan ihmisen oikeudellista asemaa ja oleskelun perusteita. Tällä tullaan yhteispohjoismaiseen käytäntöön, joka, uskon näin, on tärkeää sen kannalta, että Pohjoismaat ovat lähes mittarilla kuin mittarilla mitattuna viisi maailman parasta maata — erilaisista mittareista riippuen se sijoitus vähän vaihtelee, kuka kulloinkin ykköstilaa pitää, mutta Pohjoismaat ovat hyvinvointiyhteiskuntia, joissa on erinomaiset palvelut ja perustellut tulonsiirrot, ja on tärkeää, että kun tänne maailmalta tullaan — tänne mielellään tullaan — niin tullaan töihin. On tärkeää, että Suomessa teemme kuten muissakin Pohjoismaissa ja kuten pääministeri Orpon hallitus ohjelmansa mukaisesti tekee, jotta saamme maahamme toimivat työmarkkinat, jotka tarjoavat työtilaisuuksia niin täällä jo aiemmin asuneille kuin myös tänne työn perässä muuttaville.

Tässä nyt mietinnön ensimmäisessä käsittelyssä olevassa lakiesityksessä on todella tärkeää esimerkiksi se, että henkilö, joka on tullut muun työn perässä Suomeen mutta syystä tai toisesta — tilanteitahan voi olla erilaisia — jää vaille työtä, voi työllistyä nyt Suomessa myös muulle alalle, mikä mahdollistaa sen, että saamme tekijöitä niille tutkitusti työvoimapulasta kärsiville aloille, joita on monia tässä maassa eri puolilla maata tällä hetkellä. Eli mielestäni ei kannata kyllä oppositiostakaan aivan mahdottomia väitteitä esittää, koska tässä esitetyssä lainsäädännössä on myös paljon hyvää.

Maltillista keskustelua tarvitaan, ja on aivan hyvä asia, että sitten kakkoskäsittelyssä myös näitä lausumia voidaan tarkastella siltä osin, että mikäli havaittaisiin, että lainsäädäntö aiheuttaisi ongelmia, niin sitten niitä korjausliikkeitä voidaan myös tehdä. Mutta tämä lakiesitys on nyt selkeä parannus nykytilaan, ja siksi olisi mielestäni kyllä hyvä saada tämän keskustelun sävyäkin enemmän sellaiseen rakentavaan suuntaan.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Peltokangas.

18.50 Mauri Peltokangas ps: Kiitos, arvoisa rouva puhemies! Otan tässä vielä muuttaman asian esille:

Pöytäkirjan asiakohta PTK 34/2025 vp

Tässä kokonaisuudessa itseäni askarruttaa usein keskustelussa esiin tuleva — nimenomaan taisin mainita siitä lyhyesti jo edellisessä puheenvuorossani — huutava työvoimapula ja huutava ulkomaisen työvoiman pula, joka on aika usein täällä meillä edustajilla huulilla eri asiayhteyksissä. Kuitenkin meillä on, kuten tänäänkin on kuultu, lähes 50 000 ulkomaista työtöntä työnhakijaa, joista suuri osa on korkeakoulutettuja tai toisen asteen koulutettuja. Missä on se huutava työvoimapula?

Tuon vielä tähän tämän kolme/kuusi kuukautta: Jos kolmessa kuukaudessa huutavalle työvoimapula-alalle ei pääse töihin, niin kyseenalaistan lähinnä sen huutavan pulan. Kun 50 000 osaajaa on työttömänä ja kaveri, osaaja, jää työttömäksi, niin kun on huutava pula siitä työvoimasta, miksei hän työllisty? Tämä on semmoinen asia, mistä olisi hyvä ottaa välillä ihan koppi ja keskustella, onko tämä joku, en tiedä, mitä sanoisin. Mutta siis ajatellaan ylipäätään näitä termejä, mitä käytetään, kuten huutava työvoimapula, kun samanaikaisesti me puhutaan, että kuusi kuukautta pitää olla jantterilla aikaa hakea työtä, koska ei Suomessa työllisty huutavalle työvoimapula-alalle. Ihmettelen tätä todella voimakkaasti, ja josko joku viisas voisi kertoa sen, miten tämä yhtälö on ylipäätään mahdollinen, että meillä on korkeakoulutettuja työttömänä ja jossakin on huutava pula korkeakoulutetuista. Meillä ei ole avaruusteknikoita eikä tällaisia paikkoja niin paljon — näitäkin henkilöitähän joitakin vuosia sitten tuli paljon tänne ainakin joidenkin keskustelujen mukaan, mutta en ole nähnyt heitä nyt hirveästi työllistyneen Suomeen. Ylipäätään siis ihmettelen, että korkeakoulutettu henkilö, joka on osaaja, ei työllisty kolmessa kuukaudessa, jos tosiaan meillä on työvoimapula näistä osaajista. — Kiitoksia.

Yleiskeskustelu päättyi ja asian käsittely keskeytettiin.